



## **19. PTDK**

*Partiumi Tudományos  
Diákköri Konferencia*

Programfüzet

2016. május 6.  
Partiumi Keresztény Egyetem  
Nagyvárad

Szerkesztette: Dr. Szász Erzsébet egyetemi docens  
Lektorálta: Dr. Maczelka Csaba egyetemi adjunktus

Partium Kiadó, 2016  
ISSN 2784-0875  
ISSN-L 2784-0875

## Tartalomjegyzék

Köszöntő /	4
A 19. PTDK programja /	5
Szakosztályi előadások terembeosztása /	7
A dolgozatok, illetve előadások elbírálásának szempontjai /	8

### Kivonatok

Angol nyelv és irodalom /	10
Filozófia és Képzőművészet /	25
Közgazdaságtan /	40
Magyar nyelv és irodalom /	47
Német nyelv és irodalom /	56
Neveléstudományok /	76
Nyelv, kultúra és civilizáció és Teológia/	83
Társadalomtudományok /	93
Zene /	107

## Köszöntő

Az igazi tanító fellazítja a talajt és elveti a magot. Hisz küldetése, hogy rokonszenvvel és példamutatással, az érzékek és az értelem számára megfelelő eszközökkel felébressze a tanulók értelmét, serkentsse kreativitásukat. Jelleme bizalmat gerjeszt, szenvedélye motivál, ismerete tanít. Vágyat ébreszt, lángot gyújt. Majd a tudományos munka során tanítványokból mesterek lesznek, kiknek feladatuk mesterük munkájának meghaladása: „Rosszul háláljuk meg tanítóink munkáját, ha mindig csak tanítványok maradunk.” [Nietzsche].

A 19. Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia alkalmából üdvözljük a résztvevőket, tanítványokat és mestereket. A konferencia célja a Kárpát-medencében élő egyetemi hallgatók tudományos kutatási tevékenységének támogatása és fellendítése, a tantervi képzésnél magasabb szintű, tudományos igényű tevékenységek ösztönzése.

E rendezvény alkalmából a tehetséget, a szorgalmat és az eredetiséget ünnepeljük. Üdvözljük a néha jelentéktelennek tűnő, mégis szellemi érést mutató előrelépéseket, a tudás iránti kíváncsiság szülte felfedezéseket. Az elért eredmények ünneplése mellett segítünk továbblépni bátorítással, a felvetett kérdéseken való együttgondolkodással. Bár a nagy felfedezések nagy vágyakkal kezdődnek [Napoleon Hill], e két pont között sok áldozatos munka van. Ha áldozatos törekvésük, egy-egy tudományos feltevésük nem vezet eredményre, fogadják el Honegger biztatását: „A tehetség nem más, mint az újrakezdés bátorsága.”

A konferencia szervezői nevében, Széchenyi szavaival kívánok minden résztvevőnek ösztönző és sikeres szereplést, valamint eredményes eszmecserét:

„Isten embernek soha nem segít közvetlen, de mindig csak közvetve, esze, tudománya, szorgalma által.” [Paur Istvánhoz írt levél, 1859. XII. 8.]

Dr. Szász Erzsébet egyetemi docens  
a 19. PTDK főszerelője

## Program

2016. május 6., péntek

8 <sup>15</sup> órától	<b>Regisztráció</b> [a PKE Városháza [Primăriei] u. 27. sz. alatti épülete, 1. emelet, a díszterem előtere]
9 <sup>00</sup> –9 <sup>40</sup>	<b>Ünnepélyes megnyitó</b> [Díszterem] <b>Áhitat</b> Ráksi Lajos, egyetemi lelkész <b>Köszöntések</b> Dr. Pálfi József, rektor Dr. Szász Erzsébet, főszervező <b>Szervezői tájékoztató</b>
10 <sup>00</sup> –12 <sup>00</sup>	<b>Szakosztályi előadások I.</b> [szakosztályi termek]
12 <sup>00</sup> –12 <sup>30</sup>	<b>Kávés/teaszünet</b>
13 <sup>00</sup> –14 <sup>00</sup>	<b>Szakosztályi előadások II.</b> [szakosztályi termek]
14 <sup>00</sup> –15 <sup>30</sup>	<b>Ebéd</b> [az Arany János Kollégium ebédlője]
15 <sup>30</sup> –16 <sup>00</sup>	<b>A zsűri szakosztályi értékelője a szakosztályi termek</b>
16 <sup>00</sup> –17 <sup>30</sup>	<b>Eredményhirdetés, a konferencia értékelése</b> [Díszterem] Állófogadás

## SZERVEZŐBIZOTTSÁG

Dr. Szász Erzsébet, egyetemi docens, főszervező

Dr. Bernáth Krisztina, szervező

Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, angol nyelv és irodalom szakosztály

Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, filozófia szakosztály

Dr. Kányádi Iréne, egyetemi adjunktus, képzőművészet szakosztály

Dr. Debrenti Edit, egyetemi adjunktus, közgazdaságtan szakosztály

Dr. Maczelka Csaba, egyetemi adjunktus, magyar nyelv és irodalom szakosztály

Dr. Nagy Ágota, egyetemi adjunktus, német nyelv és irodalom szakosztály

Bordás Andrea, egyetemi adjunktus, neveléstudományok szakosztály

Székedí Ildikó, egyetemi tanársegéd, nyelv, kultúra és civilizáció szakosztály

Kulcsár Árpád, egyetemi tanársegéd, teológia szakosztály

Székedí Levente, egyetemi adjunktus, társadalomtudományok szakosztály

Dr. Boros Konrád Erzsébet, egyetemi docens, zene szakosztály

Szabó Tibor, informatikus

Bende Attila, grafikus

## A szakosztályi előadások terembeosztása

Szakosztály	Terem
Angol nyelv és irodalom 1,2	Shakespeare, főépület, 2. emelet
Filozófia és Képzőművészet	Fényes Elek [E16], főépület, földszint
Közgazdaságtan	Bolyai János [A1], főépület, földszint
Magyar nyelv és irodalom	Practimuss [M1], Rektori Hivatal épülete, 4. emelet
Német nyelv és irodalom	Bartók Béla, főépület, 1. emelet
Neveléstudományok	E14, főépület, földszint
Nyelv, kultúra és civilizáció és Teológia	E15, főépület, földszint
Társadalomtudományok	E13, főépület, földszint
Zene	E01, főépület, alagsor

## A dolgozatok, illetve előadások elbírálásának szempontjai

### A dolgozatok értékelése

A dolgozatok értékelése az alábbi *kritériumok* alapján történik:

- a) Tartalom és cím viszonya
- b) A téma meghatározása, a célkitűzések tisztázása
- c) Felhasznált módszerek
- d) A felhasznált szakirodalom minősége
- e) A szakirodalom ismerete
- f) A szakirodalom felhasználása
- g) Terminológia
- h) Szerkezet [logikus felépítés; a fejezetek és alfejezetek követhető rendje]
- i) A szakirodalmi információk és a saját megközelítés elkülönítése
- j) Saját eredmények, eredetiség
- k) Stílus

A dolgozatokat az illetékes szakosztály elbíráló bizottságának két tagja értékeli a rendelkezésre bocsátott dolgozatértékelő lap segítségével. Amennyiben a két bíráló pontszámai között 30%-nál nagyobb az eltérés, akkor harmadik bírálót kell felkérni a dolgozat újraértékelésére. A bizottságok kötelesek kizárni a versenyből azokat a dolgozatokat, amelyek nem felelnek meg az alapvető formai és tartalmi követelményeknek, beleértve a plágiumra vonatkozó alapvető etikai normákat is. Plagizálásért a jelentkező a PTDK bármely szakaszában kizárható.

### Az előadás értékelése

Minden előadónak legalább 10 [tíz] perc áll rendelkezésére ahhoz, hogy bemutassa munkáját. A bemutatást kötelező módon megbeszélés követi, mivel az értékelési kritériumok között jelentős helyet foglal el az előadó válaszadási- és vitakészsége.



A dolgozat bemutatásának értékelési *kritériumai*:

- a) Az előadás és a dolgozat viszonya
- b) Az előadás felépítése
- c) Előadásmód
- d) Kifejezésmód
- e) Válaszadás kérdésekre, vitakészség

A dolgozatok bemutatását az illetékes szakosztály bizottságának minden jelenlévő tagja értékeli a rendelkezésre bocsátott előadásértékelő lap segítségével.

A PTDK ülészeit részt vesznek a dolgozatok szerzői, a bizottság tagjai, a PKE hallgatói, oktatói és kutatói, valamint a meghívott vendégek. Az előadások nyitottak bármely érdeklődő számára.

## ANGOL NYELV ÉS IRODALOM (BA)

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Bökös Borbála, egyetemi tanársegéd, PKE

Alelnök: Dr. Dan Popescu, egyetemi docens, PKE

Tagok: Ardelean Tímea, egyetemi adjunktus, PKE

Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

Titkár: Dr. Borbély Julianna, egyetemi adjunktus, PKE

Póttag: Dr. Pop Titus, egyetemi adjunktus, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> –12 <sup>00</sup>		
1	Bócsi Dorottya- Erzsébet	The Significance of Silence and Muteness in Tomm Moore's Song of the Sea
2	Erdős Alexandra	The Labyrinth Motif in Short Stories by J. L. Borges
3	Gui Cristian	A Comparison of Trickster Figures in Mythology
4	Holt Sebastian	Deus Ex Machina: Sherlock is the New Holmes
5	Kiss Erzsébet Janka	Character Transformation by the Translator in The Catcher in the Rye. A Comparison of Hungarian Translations of the Novel
6	Varga Anett	English Stereotypes: Fact or Fiction?

Szerző: BÓCSI DOROTTYA-ERZSÉBET

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

### THE SIGNIFICANCE OF SILENCE AND MUTENESS IN TOMM MOORE'S *SONG OF THE SEA*

The purpose of this research paper is to examine the motif of silence and the significance of muteness in the animated film *Song of the Sea* (2014) directed by Tomm Moore. Tracing the protagonist's personality and the reasons behind her disability, I compare the Irish story of the half human, half "selkie" little girl Saoirse to the story of Eliza from Hans Christian Andersen's "The Wild Swans." I pay particular attention to the significance of the embedded stories of Macha, the Owl Witch and that of the giant Mac Lir, being interested in how these stories are relevant in what they say about the meaning of silence in the story. I examine the similarities and differences between the girl's and the father's silence, how they are related to each other, arguing that in the case of both characters their silence is also related to the act and work of mourning, thus playing a figurative and symbolic role in the narrative.



Szerző: ERDŐS ALEXANDRA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, I. év

Témavezető: Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

### THE LABYRINTH MOTIF IN SHORT STORIES BY J. L. BORGES

The present paper proposes to examine the labyrinth motif in three short stories of J. L. Borges: “The House of Asterion,” “The Garden of Forking Paths,” and “Ibn-Hakam al-Bokhari, Murdered in His Labyrinth”. Taking as my starting point Robert Graves’s and Károly Kerényi’s readings of the motif of the labyrinth in Greek mythology, I shall be looking at how richly and variously the phenomenon of the labyrinth manifests in Borges’s selected short stories. I am interested in how the figures of Daedalus, Theseus, Ariadne, and the Minotaur appear in Borges’s fiction compared to the original myth. Furthermore I wish to examine the various meanings and interpretative layers of the motif of the labyrinth - how it becomes a symbol of time, or that of the monstrous final knowledge, or how it appears as an archetype of detective fiction. “The House of Asterion” presents the Greek myth from the [unusual] point of view of the Minotaur, thus opening up new meanings for the story from the Minotaur’s tragic point of view, while in the story “Ibn-Hakam al-Bokhari” the labyrinth becomes an allegory of [mis]reading and investigation. Typically to Borgesian thinking, in all three stories the reader him/herself becomes a prisoner in the labyrinths of words/text.

Szerző: GUI CRISTIAN

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

## A COMPARISON OF TRICKSTER FIGURES IN MYTHOLOGY

The purpose of this research is to compare trickster gods of different mythologies. I'm going to examine the function and role of god Loki from Norse mythology and god Hanuman from Hindu mythology, whose figures will be compared to the more well-known figures of Greek mythology: Prometheus and Sisyphus. I argue that the profiles of these gods are different, even though they have similar functions in their respective mythologies. Though both Loki and Hanuman carry similar functions in their mythologies, the way they were looked at differs. Hanuman bore traits that served as a role model for humanity even if he was associated with tricks and misbehavior, while Loki's figure is more ambiguous, often being portrayed as helping others because he is forced to or when he is threatened with death. The paper proposes to compare these trickster gods to the figures of Prometheus and Sisyphus from Greek mythology.

Szerző: **HOLT SEBASTIAN**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bökös Borbála, egyetemi tanársegéd, PKE

## **DEUS EX MACHINA: SHERLOCK IS THE NEW HOLMES**

We live in a modern world. Sherlock Holmes and his seemingly superhuman deductive skills are no match to the computing machines we all carry in our pockets daily. Nowadays we have our own personal consulting detective, Google, who can answer our questions in a whim. Can the almighty Sherlock Holmes even compete with technology? What if this man lived in our modern world? Would he be of any use with the technology we all have at our fingertips? In my paper I will look at how Sherlock's character has been changed in the BBC TV series created by Mark Gatiss, Steven Moffat and his wife Sue Vertue, realizing a compelling mixture of a modern day detective and the figure Sir Arthur Conan Doyle created, in order to adjust his character to our modern society and culture, postulating that he is in fact more of a symbol than a simple amateur detective. Linda Hutcheon in her *A Theory of Adaptation* states that "[w]hatever the motive, from the adapter's perspective, adaptation is an act of appropriating or salvaging, and this is always a double process of interpreting and then creating something new" [20] and "[l]ike classical imitation, adaptation also is not slavish copying; it is a process of making the adapted material one's own" [20]. This is not to say that the creators of the TV series changed everything.

Szerző: KISS ERZSÉBET JANKA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bökös Borbála egyetemi tanársegéd, PKE

## **CHARACTER TRANSFORMATION BY THE TRANSLATOR IN *THE CATCHER IN THE RYE*. A COMPARISON OF HUNGARIAN TRANSLATIONS OF THE NOVEL**

My research paper deals with cultural translation in a translated piece of literature: what kind of effects contributed to its transformation in the target language. The aim of my research is to look at the ways the translators modified the protagonist's characteristics, and to look at the changes as perceived by Hungarian readers. I will analyze Jerome David Salinger's *The Catcher in the Rye*, a modern American novel, and I am going to compare its translations into Hungarian: *Zabhegyező* and *Rozsban a fogó*. I will analyze and compare some special expressions based on the main points which I summarize during the introduction of the novel and its translations. I also intend to take a look at the social milieu in the given century and also at the political system during the time the novel was written and translated to find out the reasons behind the changes in the protagonist's character. After this examination, I also intend to survey how the translated text can affect a whole nation's or, at least, a whole generation's mentality by adding different elements to the original text as well as omitting others.

Szerző: **VARGA ANETT**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Angol nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

## **ENGLISH STEREOTYPES: FACT OR FICTION?**

National identity is constructed from the most important elements which make a nation unique from language, through culture to traditions. This paper examines British/English national identity. The stereotypes associated with Englishness are often subject to national jokes: the English are fascinated by the weather, they drink tea, they like pubs, they like to queue and they apologize a lot. The list could be extended to further stereotypes about the English from stiff upper lip, through sarcasm to their obsession with class and traffic. The aim of this research is to analyze the formation, development and impact of these stereotypes, giving information about the main aspects and reasons behind English stereotypes. Do these stereotypes carry something real and solid about them or are they just humorous misconceptions about the English? I am interested to see behind stereotypes, to inquire into the background of these beliefs. My examination will focus on the most typical English national stereotypes: talking about the weather, queuing, "poshness," including various English/British accents.



## ANGOL NYELV ÉS IRODALOM [MA]

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Bökös Borbála, egyetemi tanársegéd, PKE

Alelnök: Dr. Dan Popescu, egyetemi docens, PKE

Tagok: Ardelean Tímea, egyetemi adjunktus, PKE

Veres Ottilia, egyetemi tanársegéd, PKE

Titkár: Dr. Borbély Julianna, egyetemi adjunktus, PKE

Póttag: Dr. Pop Titus, egyetemi adjunktus, PKE

A szakosztály előadásai

2016. május 6., 12 <sup>30</sup> -14 <sup>00</sup>		
1	Gáti Éva-Melinda	Translating a Motivational Guidebook: The Mystical Backpacker Written by Hannah Papp
2	Hosszu Gréta - Bettina	Hierarchy Among the Jungle People in Rudyard Kipling's The Jungle Book
3	Karászi Zsuzsanna	The Impact of Childhood Events on the Individual: Gary Shteyngart's Little Failure
4	Keresztesi Judit	Cultural Adjustment in Frank Herbert's Dune
5	Nagy Renáta	Influences of Society on the Motif of Change: Progressive Feminism vs. the Regressive Jew. A Comparative Study
6	Rózsa Tekla - Beáta	The Cat in the Hat and Linguistic Boundaries
7	Székely Helén Ildikó	Multiple Identities in the Novel The Invisible Bridge by Julie Orringer



Szerző: **GÁTI ÉVA-MELINDA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás , MA, II. év

Témavezető: Dr. Bökös Borbála, egyetemi tanársegéd, PKE

**TRANSLATING A MOTIVATIONAL GUIDEBOOK:  
*THE MYSTICAL BACKPACKER* WRITTEN BY HANNAH PAPP**

The present paper represents a part of a major thesis which investigates the practice and process of translation of a memoir, a travelogue, and motivational guidebook on the whole from English into Hungarian. Taking into consideration that translation is the process which aims to achieve equivalence between source text and target text, the aim of the research is to map out the difficulties and problematics which are likely to arise in the course of translation. The long and complex sentence structures of the motivational guidebook and the spiritual and Eastern culture flavour of the book render the translation difficult. Along with the problematic of translating spiritual texts, this paper discusses the various translation operations needed to translate this particular text.

Szerző: **HOSSZU GRÉTA - BETTINA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Pop Titus, egyetemi adjunktus, PKE

## **HIERARCHY AMONG THE JUNGLE PEOPLE IN RUDYARD KIPLING'S *THE JUNGLE BOOK***

The aim of this paper is to highlight the differences between the Jungle People and the importance of belonging to a certain group. Hierarchy plays an important role in establishing a certain order and to maintain peace among the animals. The strongest and wisest animal is at the top, whereas the least intelligent one is situated at the bottom of the hierarchy. In order to survive the harsh conditions, one must be aware of his position in the Jungle and become a member of an animal tribe that obeys the laws of this society. *The Jungle Book* is an allegory of an ideal hierarchical society in Kipling's view. However, there are some characters in the novel who are against this ideal concept and want to dissolve it. The Man-cub, who is the embodiment of Fear, eventually becomes the Master of the Jungle and proves that man is the wisest and the most intelligent creature who has the ability to change the hierarchy among the Jungle People.



Szerző: **KARÁSZI ZSUZSANNA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás , MA, I. év

Témavezető: Dr. Maior Enikő, egyetemi docens, PKE

**THE IMPACT OF CHILDHOOD EVENTS ON THE INDIVIDUAL:  
GARY SHTEYNGART'S *LITTLE FAILURE***

In this paper I examine Gary Shteyngart's memoir, *Little Failure* [2014], my purpose being to investigate how childhood events influence the writer's whole life and career. The hypothesis of my research is that childhood events carry a reasonable influence and lay a considerable pressure on Gary Shteyngart's life. The task of my paper is to prove the above-mentioned hypothesis and strengthen it with adequate biographical facts.

Szerző: KERESZTESI JUDIT

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Pop Titus, egyetemi adjunktus, PKE

## CULTURAL ADJUSTMENT IN FRANK HERBERT'S *DUNE*

This study examines the cultural aspects of Frank Herbert's great science fiction work, *Dune*. The novel discusses some cultural approaches of a war between a native tribe and the Imperium. The hero of the novel encounters a different culture and becomes aware of the lifestyle of this native tribe. Here the hero must decide whether he integrates in this strange culture or he chooses rejection. Examining the four stages of the cultural shock in the novel we can draw the conclusion that Paul, the main character, skipped the first two stages in order to fit in the new culture as soon as possible, because he was aware that he had to lead this new culture into the war. The aim of the paper is to show the customs of the fictional inhabitants and to illustrate in what way they differ from the main character's own traditions. Another aspect of this research is the adjustment of the mother and the son, the question being if age can be taken into consideration in the course of integration. Considering the environment, the place, the age, and the main characters' attitudes, one finds that Paul and his mother could get integrated in this culture because it was them who were willing to do so and the new culture also welcomed them.

Szerző: **NAGY RENÁTA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Borbély Julianna, egyetemi adjunktus, PKE

**INFLUENCES OF SOCIETY ON THE MOTIF OF CHANGE:  
PROGRESSIVE FEMINISM VS. THE REGRESSIVE JEW. A COMPARATIVE STUDY**

The paper examines how the progressive and regressive forms of change materialize in two literary works: Virginia Woolf's *Orlando* and Franz Kafka's *Die Verwandlung*. Both women and Jews represent two subcultures that throughout history were not only undermined, but also suffered immense change in their evolution. In the paper I try to create a parallel how these subcultures and their change are presented in literature. In case of women, from a feminist perspective, we will see a progressive change, while in the case of Jews and a metaphor serving for Jews, we will see a regressive form of change. In both cases we come to realize that the society was the one influencing the change, whether it was a progressive or a regressive one. Progression or regression in both works appear through metaphors—on the one hand that of writing which serves as a backdrop against which the rise of women's role in society is presented, or that of vermin as the representation of the degradation of Jews.

Szerző: **RÓZSA TEKLA-BEÁTA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás , MA, II. év

Témavezető: Dr. Borbély Julianna, egyetemi adjunktus, PKE

## **THE CAT IN THE HAT AND LINGUISTIC BOUNDARIES**

A translator only transmits messages from source language into target language. Transmitting this message exceeds the linguistic boundaries: cultural equivalence must also be provided. Therefore cultural relativism is at the basis of the present paper. According to Kinga Klaudy, the original text could be perceived as a specifically encoded thought. This thought ought to become the link between two languages. As an example I have translated one chapter from 'The Cat in the Hat', a children's book written and illustrated by Theodor Geisel under the pen name Dr. Seuss. I tried to use the important ideas highlighted by Walter Benjamin and Eugene Nida. More precisely, translation has the aim to recreate the source text in order to fulfil the requirements based on: the nature of the message, the purpose of the message and the type of the audience. The task of the translator is to make the connection between two languages taking into account their cultural context, because 'Cultures cause many more severe complications for the translator than do differences in language structure.'

Szerző: SZÉKELY HELÉN ILDIKÓ

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás , MA, II. év

Témavezető: Dr. Maior Enikő, egyetemi docens, PKE

## MULTIPLE IDENTITIES

### IN THE NOVEL *THE INVISIBLE BRIDGE* BY JULIE ORRINGER

The purpose of this paper is to present the identities appearing in the novel *The Invisible Bridge* by Julie Orringer. Orringer is a contemporary American novelist who wrote a fictional story based upon real events. She was inspired by her Hungarian-Jewish grandfather's fate who migrated from Hungary to America in 1956, considering that it would be better to leave Hungary and begin a new life in America, thus gaining a new identity, experiencing a new state of life, and reaching the American dream. The story presents several identities like the Jewish, Hungarian and last but not least the American one. The novel is about a young Hungarian-Jew, who leaves Budapest to study architecture in Paris in the period of powerful anti-Semitism in that country too. Then the main character had to turn back to Hungary, but then he left Hungary once for all. During these migrations he studied, found love, settled down for life, struggled and suffered. The main purpose of this study is to present multiple identities in this novel, an issue which is considered typically American.



## FILOZÓFIA ÉS KÉPZŐMŰVÉSZET

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

#### ELSŐ ALSZAKOSZTÁLY:

Elnök: Dr. Kányádi Iréne, egyetemi adjunktus, Képzőművészeti Tanszék

Alelnök: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, Képzőművészeti Tanszék

Tagok: Dr. Balázs Zoltán, egyetemi adjunktus, Képzőművészeti Tanszék

Dr. Onucsán Miklós, egyetemi docens, Képzőművészeti Tanszék

Titkár: Bende Attila, Partiumi Keresztény Egyetem

Póttag: Izsák Előd, egyetemi tanársegéd, Képzőművészeti Tanszék

#### MÁSODIK ALSZAKOSZTÁLY:

Elnök: Dr. Kányádi Iréne, egyetemi adjunktus, PKE

Alelnök: Forró Enikő, egyetemi adjunktus, PKE

Tagok: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

Titkár: Biró Zsolt, tanársegéd, PKE

Póttag: Izsák Előd, tanársegéd, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> –12 <sup>00</sup> , 12 <sup>20</sup> –14 <sup>00</sup> , 14 <sup>40</sup> –15 <sup>40</sup>		
Első alszakosztály		
1	Angyal Olívia	Valóság az illusztrációban
2	Kónya Kincső	Redada – dadaizmus a 21. században
3	Deák Péter	Dadaista és szürrealista hatások a kortárs könnyűzenére
4	Németh Zsófia	A dadaizmus mint „óriáscsecsemő”, avagy a születés forradalma
5	György Katalin	Kreatív vandálok művészete
6	Egyed Péter	Az emberi és az állati lét perspektívái Kafka műveiben
7	Gál Zoltán	A költészet esztétikája. Szilágyi Domokos poézisének elemzése a filozófia olvasatai felől
8	Kemény Bertalan	A művészet státusa Hegel filozófiájában

Második alszakosztály		
9	Trif Tünde Emőke	Racionális kooperáció
10	Barakonyi Roland	Bevándorló-etika
11	Pelak Róbert	Filozófiai terápia. A filozófia mint terápia egykor és ma
12	Tokos Arnold Ottó	A valóság filozófiai fogalma és annak relevanciája a kortárs életvilág szempontjából
13	László Attila	Ki dönt helyettünk?

Szerző: **ANGYAL OLÍVIA**

PKE, Művészeti Kar, Képzőművészeti Tanszék, BA, II. év

Témavezető: **Bartha Sándor, egyetemi tanársegéd**

PKE, Művészeti Kar, Képzőművészeti Tanszék

## **VALÓSÁG AZ ILLUSZTRÁCIÓBAN**

Amikor kilépünk az utcára, számos apró szituációba botlunk, amelyek akár egyetlen másodperc leforgása alatt rengeteg vizuális ingert keltenek bennünk. Ezeknek az ingereknek a hatására agyunk különböző asszociációkat alkot. Sokat gondolkodtam azon, hogy ezt a kreatív képességünket hogyan lehetne alkalmazni egy illusztrációban. Egy kísérlet segítségével elemeztem ezt a kérdést. Ez abból állt, hogy tanulmányoztam a kisgyerekek viselkedését egy számukra ideális környezetben, illetve fotóztam azt, ahogyan ebben a környezetben játszanak. Majd ebből a fotó-anyagból kiválasztottam néhányat, amelyeket kiindulópontnak vettem az illusztrációk kialakításánál. Hosszas próbálkozás után kialakult az a technika, melyet legalkalmasabbnak találtam erre a célra. A fotókat számítógépes programok segítségével átrajzoltam, így olyan illusztrációk születtek, amelyeknek a fantázia világa mellett a valóság is részévé vált. Ezzel a kísérlettel tanulmányozom a valóságos szituációk és a sajátos illusztrációs világom közötti relációkat. Ezek között a kapcsolatot azok a fotók képezik, amelyek a tanulmány során készültek. Eközben keresem azt a megoldást, amely a legalkalmasabb erre a célra.

Szerző: KÓNYA KINCŐSŐ PÁLMA

PKE, Művészeti Kar, Vizuális kommunikáció szak, MA, I. év

Témavezető: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

Dr. Ujvárossy László, egyetemi tanár, PKE

## REDADA – DADAIZMUS A 21. SZÁZADBAN

A művészettörténet során több olyan irányzat alakult ki, amely a maga korában újjátásnak számított. Az egyik ilyen fő stílusirányzat a 20. században megjelent avantgárd mozgalom, melynek egyik formabontó irányzata az idén 100 éves évfordulóját ünneplő dadaizmus. A dadaizmus nem szabályos csoport vagy egységes mozgalom. Nem köthető egy művészeti ághoz sem teljes mértékben. Egy olyan stílusirányzat, mely az irodalomra és a képzőművészetre egyaránt nagy hatást gyakorolt. A szecesszióból, expresszívizmusból, szimbolizmusból merítettek ihletet, a töredezettséget és a töredékeket hangsúlyozták munkáikban. Előadásomban kitérek a mozgalom előzményeire, elindulására, valamint a képzőművészetre tett hatására, különös tekintettel az elméleti és gyakorlati vonatkozásokra. A dolgozathoz társul egy plakátsorozat, amely a dadaista szellemet tükrözi mai, kortárs megfogalmazásban. Kiindulópontként szolgálnak az avantgárd mozgalom művészei, többek között Kurt Schwitters, Tristan Tzara, Marcel Duchamp, Francis Picabia.

Szerző: DEÁK PÉTER

Gál Ferenc Főiskola, Szeged, Hittudományi Kar, Hittanár–Nevelőtanár  
osztatlan szak, BA, IV. év.

Témavezető: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

## DADAISTA ÉS SZÜRREALISTA HATÁSOK A KORTÁRS KÖNNYŰZENÉRE

Dolgozatom a korai dadaizmus, és egy szürrealista alkotás hatását vizsgálja a kortárs könnyűzenére. A dolgozat célja, hogy három összehasonlító elemzés segítségével szemléltessem a címben megfogalmazott hatásösszefüggést. Három olyan összehasonlítást végeztem, ami három különböző perspektívából próbálja szemléltetni a dadaizmus, illetve a szürrealizmus, valamint a kortárs könnyűzene kapcsolatát. Mind a három összehasonlítás kiindulási pontjaként a korai dadaizmus, illetve szürrealizmus bizonyos elemeit használtam, majd ezekhez viszonyítva vizsgáltam három kortárs könnyűzenei előadót/alkotást. Dolgozatom legfontosabb tézise nem más, mint az, hogy a könnyűzene érzékelhetően felvette, használta és most is használja a korai avantgárd bizonyos elemeit. Azt a megállapítást tettem, hogy a könnyűzene szinte vakmerően használja ezeket az eszközöket, azonban más célokkal, mint a korai avantgárd említett irányzatai. Végül arra a következtetésre jutottam, hogy a könnyűzene a zeneművészetek vadhajtásaként igen szabad mozgástérrel rendelkezik, ezért a zenész alkotói folyamatában könnyedén meríthet minden olyan intuíciónál, hatásból, ami őt éri. Ezek a hatások kiterjedhetnek a dadaizmusra és a szürrealizmusra is, így ezek bizonyos formában beépülnek a kortárs könnyűzenei alkotásokba is, egy sajátos, populáris módon. A dolgozat végső célja, hogy megvilágítsa a könnyűzene jelentőségét a 21. század emberének életében. Sok emberhez sajnálatos módon nehezen jut el a művészet és annak szeretete, továbbá félreértelmezhetik annak jelentését, tartalmát. A könnyűzene a maga lecsupaszított, egyszerű módján elősegíthetné, hogy az új kor embere könnyebben megértse, átélje a művészet nyújtotta örömöket.

Szerző: NÉMETH ZSÓFIA

Szegedi Tudományegyetem, Rajz–magyar osztatlan tanár szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

## A DADAIZMUS MINT „ÓRIÁSCSECSEMŐ”, AVAGY A SZÜLETÉS FORRADALMA

„Mulatságos bolhacirkusz az egész világtörténet korunk monumentális és heroikus erőfeszítéseiben háborgó sorstragédiája mellett. Az evolúció összekuszált és szétkevert sodrának hullámozó örvényeiben hanyódik minden: az egyéni és tömegsors, a múlt bukott formáinak töredékei, a szerte-szét feszülő romboló és építő erők, a jelenben lüktető napok véres tétovassága és a jövődő alaktalan ködképei.”

Az a *Nyugat* folyóirat, mely önmagában forradalmat jelentett irodalmunkban, kultúránkban és a magyar közéletben, érzékletesen, mondhatni költőien határozza meg azt a küzdelmet és művészi forradalmat, melyet dadaizmusként tart számon az utókor, s melynek jubileumát ünnepelhetjük az idei évben. Ebbe a megemlékezésbe szeretnék bekapcsolódní dolgozatom révén, és ünnepelni azt a forradalmat, mely a mai alkotásmód és művészetfogalom atyja. Választásom talán azért esett Déry Tibor *Az óriáscsecsemő* című alkotására, mert ez az a magyar dadaista mű, amely számomra legjobban kifejezi azt a célt és azt a heves vágyódást, amit a dadaista stílus az avantgárd irányzatokon belül megteremtett. Fiktív szövegvilága általános metaforájaként működik annak a gyermeki világnak és alkotószellemnek, mely bármire képes lenne, mégis elnyomás alatt tartja a civilizáció és a társadalmi konvenciók.

Társadalomkritikájának aktualitása tagadhatatlan. Olyan fontos kérdéseket tárgyal, amelyek a modern világ gazdaságorientált világában megkerülhetetlen. Vajon életünk célja tovább mutat a polgári lét pusztá valóságán és a társadalmi elvárásoknak való aláztos megfelelésen? Individuum, család, alkotás, szabadság – már a pusztá szavak is kérdésekként zengnek, melyekre Déry Tibor választ keres.

Szerző: GYÖRGY KATALIN

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia és művészet a nyilvános térben szak, MA, II. év.

Témavezető: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

## KREATÍV VANDÁLOK MŰVÉSZETE

Az utcaművészetek a tér visszahódítására tesznek kísérletet. A gyökerüket jelentő szubkultúrák határain túllépve közösségi művészetté válnak, üzeneteikkel kritizálva a fékevesztett fogyasztói társadalmat, a politikát, a társadalmi rendet, a hivatalosat, valamint a társadalom idealizált önképét. S teszik ezt mind az ezekhez társuló, megfosztott formanyelvek szatirikus használatával.

Dolgozatomban a street art-ról egy általános jellemzést végezve kitérek a definiálás nehézségeire, majd a definíción túlmenően a street art múltjáról és fejlődéséről ejtek pár szót, tehát megpróbálom történetileg behatárolni az irányzatot. Majd – a témához szorosan kötődő – graffitit definiálok, és egy alfejezetben kiemelten tárgyalom a street art és a graffiti közötti különbségtétel fontosságát. Bemutatom napjaink talán leghíresebb streetarterét, nagy hangsúlyt fektetve az ő eddigi művészi tevékenységeire. Végül az ő neve által fémjelzett – az irányzat egy részére jellemző – paradox helyzetet kívánom szemléltetni, ami lényegében a népszerűség átkáról, az „anti-profitorientáltságról” és magáról a street art „haláláról” szól.



Szerző: **EGYED PÉTER**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia és művészet a nyilvános térben  
szak, MA, II. év.

Témavezető: Dr. Horváth Gizella, egyetemi docens, PKE

## **AZ EMBERI ÉS AZ ÁLLATI LÉT PERSPEKTÍVÁI KAFKA MŰVEIBEN**

Mint azt dolgozatom címe is mutatja, elsősorban Franz Kafka „állatos” elbeszéléseinek elemzésére szeretnék kísérletet tenni. Rá szeretnék világítani az elbeszélések tematikájának [állattá- illetve emberré-leendések, perspektívaváltások] jelentőségére, valamint arra, hogy milyen értelmezési keretek között kell vizsgálni a szóban forgó műveket. A dolgozatban központi helyet foglal el azoknak a kulcsfontosságú fogalmaknak és eljárásoknak az azonosítása, amelyek a leginkább rávilágítanak az adott mű tematikájának lehetséges magyarázataira. Ebből kiindulva arra a kérdésre is választ kívánok találni, hogy melyek lehettek azok a hatások és tényezők, amelyek nagyban hozzájárultak az elbeszélések létrejöttéhez. A tematika, a kulcsfogalmak, az értelmezési keretek, valamint az írások megszületéséhez vezető hatások feltárása mellett dolgozatom nem titkolt célja az is, hogy azok érdeklődését is felkeltse az elbeszélések iránt, akik még nem olvasták Kafka e műveit.



Szerző: **GÁL ZOLTÁN**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia és művészet a nyilvános térben  
szak, MA, II. év.

Témavezető: Dr. Boka László, egyetemi docens, PKE

## **A KÖLTÉSZET ESZTÉTIKÁJA SZILÁGYI DOMOKOS POÉZISÉNEK ELEMZÉSE A FILOZÓFIA OLVASATAI FELŐL**

Kutatásom során arra törekszem, hogy Szilágyi Domokos poézisét más szemszögből közelítsem meg: a filozófia, pontosabban az esztétika olvasatai felől. Megrögzött ideám, hogy a kortárs művészetek között az irodalom, azon belül is a költészet egyrészt nem kap elég teret a festészettel, a képző- és digitális művészetekkel és a performance-szal szemben – ezért nem is fejlődhet olyan mértékben, mint a többi médium –, másrészt az esztétika maga sem foglalkozik kellőképpen a versek [és irodalmi alkotások] elemzésével.

Dolgozatomban Szilágyi Domokos költészetét esztétikai szempontok alapján értelmezem ugyan, de nem hagyom figyelmen kívül a szerző életének fordulópontjait sem. Arra is kísérletet teszek továbbá, hogy a stílusalakzatoknak és a költői képeknek más médiumbeli esztétikai értéket biztosítsak: itt, amennyire csak lehet, zárójelezem, képletesen eltemetem a szerzőt, és az illető verset átemelem egy másik médiumba, hogy azt festményként, dallamként vagy [esetenként] installációként értelmezsem.

E dolgozat egyrészt kritika és elemzés, másrészt irodalom és esztétika, de főként próbálkozás mindezek egyesítésére, termékeny együtt-olvasására.



Szerző: **KEMÉNY BERTALAN**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia és művészet a nyilvános térben  
szak, MA, II. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## **A MŰVÉSZET STÁTUSA HEGEL FILOZÓFIÁJÁBAN**

Eddigi tanulmányaim során nagy érdeklődéssel tekintettem a filozófián belül a metafizikára, éppen ezért lenyűgöztek Hegel gondolatai. Csodálatos volt és tölt el mai napig, ahogyan a filozófiát átalakította, és ahogyan a végtelent és a végest úgy állítja szembe egymással, hogy egyszersmind felmutatja egységüket. Ebben ugyanakkor nem csak a filozófiának szán szerepet, hanem a művészetnek és a vallásnak is, hiszen az emberi kultúra e három területét Hegel egyaránt úgy értelmezi, mint amelyek elsődleges célja, hogy az abszolútumot megragadják. Különbségük szerinte épp abból adódik, hogy ezt a célt más-más eszközökkel igyekeznek megvalósítani. Dolgozatomban szeretném összehasonlítani egymással ennek a gondolatnak egy korai és egy kései változatát Hegel életművében, elsősorban a művészet státusára vonatkoztatva, és reményeim szerint a hegeli gondolatok alakulásába is bepillantást nyújtva ezzel.

Szerző: TRIF TÜNDE-EMŐKE

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## A MŰVÉSZET STÁTUSA HEGEL FILOZÓFIÁJÁBAN

Dolgozatomban az emberi együttműködésről kialakított nézeteket szeretném megvizsgálni. A dolgozat központi kérdése az, hogy miért fontos az együttműködés, és milyen feltételek mellett valósítható meg. A kutatás módszere egyszerű összehasonlítás; a mások által már megfogalmazott elméleteket vetem össze, és esetenként következtetéseket vonok le.

A dolgozat központi tézise MacIntyre nyomán az, hogy az együttműködés alapvető feltétele valamiféle egyetértés arról, hogy milyen a jó élet, és hogyan lehet elérni.

MacIntyre rávilágít arra, hogy mind az ókorban, mind a középkor jelentős részében létezett egyfajta meghatározott emberideál, a jó ember fogalma, ami megszabta azt, hogy milyenné kell válnia az embernek. Arisztotelésznél ez a második természet, amit az etika szabályait elsajátítva érhet el az ember. A középkorban ezt a szerepet az isteni terv veszi át. A jó ember olyan, amilyennek Isten megtervezte. Mindkét felfogásban közös az, hogy a jó ember az, aki betölti azt a szerepet, amire rendeltetett.

Platón álláspontja abban mindenképp hasonlít Kantéhoz, hogy a jót a racionalitás által felismerhetőnek tartja. A gonoszság forrása az, hogy az ember gyakran nem képes felismerni a jót.

Másképpen megfogalmazva, ha az emberek közötti interakciókat egyfajta játéknak fogjuk fel, akkor az együttműködés csak akkor lehetséges, ha egyetértünk a játékszabályokat illetően [beleértve a büntetést is, amit a szabálysértés von maga után]. Egyfajta egyetértés arról, hogy mi számít jónak mind a játék [élet], mind a játékos [ember] tekintetében elengedhetlen ahhoz, hogy játszani lehessen.



Szerző: **BARAKONYI ROLAND**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## **BEVÁNDORLÓ-ETIKA**

Dolgozatom témája a jelenlegi migráns-probléma. A dolgozatban kifejtem a személyes véleményem, álláspontom, illetve olyan megoldási alternatívákat, amelyekkel a kialakult helyzetet orvosolni lehetne. Hannah Arendt és Immanuel Kant elméleteinek perspektívájából is megvizsgálom ezt az aktuális problémát, amellyel Európa jelenleg küszködik. Munkám túlnyomórészt etikai értekezés lesz, melynek során mindkét oldal [bevándorló és befogadó] szemszögeit és álláspontjait összevetem. Természetesen, ha etikáról beszélünk, az alapvető emberi jogokat is elemezni fogjuk, amelyek minden egyes egyént megilletnek születésüktől fogva. Egy fikatív elképzelést is beolvastok a dolgozatomba, hogy milyen lenne ez a migráns-váltság, ha az európai emberek kérnének menedéket az arab világban. Fontos kérdés még, hogy több teljesen eltérő kultúra mennyiben „férhet el” egymás mellett.

Szerző: **PELAK RÓBERT**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## **FILOZÓFIAI TERÁPIA. A FILOZÓFIA MINT TERÁPIA EGYKOR ÉS MA**

Noha a filozófia napjainkban elsősorban elméleti vizsgálódást jelent, véleményem szerint van annyira rugalmas, hogy bizonyítani tudja alkalmazhatóságát a gyógyítás területén mint alternatív terápiás kezelés, úgy, hogy saját eszközeit használva és jellegzetes módszerekkel élve nem lép át más szakterületekre. Mindenkinek az életében van olyan helyzet, amikor tanácstalan, vagy amikor elfogy a továbbmenéshez szükséges érzelmi, értelmi ereje. A „hogyan tovább” nehéz kérdés, amikor a „miért”-re is kiüresednek a válaszok, s az értékvesztés állapotában minden kiüresedik és értelmetlenné válik. A filozófiai terápia segíthet megtalálni az új értelmet, az új irányt, célokat az egyéni életben.



Szerző: **TOKOS ARNOLD OTTÓ**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## **A VALÓSÁG FILOZÓFIAI FOGALMA ÉS ANNAK RELEVANCIÁJA A KORTÁRS ÉLETVILÁG SZEMPONTJÁBÓL**

A valóság filozófiai összképe kiolvasható abból a gondolatból, ahogyan a filozófus saját perspektíváján keresztül megragadja a valóság bizonyos aspektusait. A töredezett valóság aspektusai együttesen alkotják meg az ontológiai értelemben vett „teljes” valóságot. A töredezettségnek ebből a valóság-struktúrájából kirajzolódik egy valóság-koncepció, mely része a feltételezett „teljes valóságnak”. A vizsgálat során két jelentősebb módszertani irányzatot elemzek a valóság-koncepciók értelmezése során, a realizmust és az antirealizmust.

Szerző: **LÁSZLÓ ATTILA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia szak, BA, III. év.

Témavezető: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE

## **A VALÓSÁG FILOZÓFIAI FOGALMA ÉS ANNAK RELEVANCIÁJA A KORTÁRS ÉLETVILÁG SZEMPONTJÁBÓL**

Mindennapi életünket egyre nagyobb mértékben átszövi a mesterséges intelligencia [a továbbiakban M. I.] által vezérelt gépek, berendezések, rendszerek használata [lásd banki tranzakciók elbírálása, folyamatirányítási rendszerek, kép- és arcfelismerő applikációk, tőzsdei kereskedő botok, önvezető autók, chat bot-ok]. Ebből következően felvetődik a kérdés, helyes-e ez. Irányíthatjuk-e az M. I. öntanuló részét, és ha igen, milyen irány mentén állítsuk fel ezt a sémát. Továbbá mekkora részben engedjük át az irányítást az M. I.-nek, és milyen módon tudjuk azt felügyelni. A mai világban a fiatalabb és mostanában már a középkorú nemzedék is egyre nagyobb mértékben támaszkodik rá, használja akarva-akaratlanul, tudva vagy tudtán kívül, csupán lustaságból, nemtörődömségből vagy céltudatosan. Megfogalmazódik a kérdés, hogy ha az ember nincs tisztában az azzal, amit használ, és azzal, hogy a háttérben ez milyen folyamatoknak az eredménye, tudja-e felelősséggel, etikusan és megfelelő morállal kezelni a felmerülő problémákat.

Mivel előképzettségem informatikai irányú, jelenlegi tanulmányaimat pedig filozófia szakon végzem, a képzés etikai része pedig igen közel áll hozzám, kézenfekvő a döntésem, hogy etikai oldalról vizsgáljam meg azokat a kérdéseket, amelyeket problémafelvetésként megfogalmaztam. Ehhez segítséget fog nekem adni az a tény, hogy 20 éves szakmai múltam révén mélyen belelátok a technikai kérdésekbe. A filozófia adta analitikus gondolkodást megtámogatva az etikai / erkölcsi / morális irányzatok ismeretével lehetőségem van egy teljesebb képet adni a probléma gyökeréről, lehetséges irányairól, és javaslat szintjén az M. I. megfelelő fejlesztéséről, használatáról.

## KÖZGAZDASÁGTAN

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Molnár Erzsébet, egyetemi docens, Közgazdaságtudományi kar, PKE  
 Alelnök: Dr. Tarnóczy Tibor, egyetemi docens, Közgazdaságtudományi kar, PKE  
 Tagok: Kányai Hajnalka egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi kar, PKE  
 Dr. Debrenti Edit, egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi kar, PKE  
 Titkár: Kórodi László egyetemi, tanársegéd, Közgazdaságtudományi kar, PKE  
 Póttag: Dr. Szász Erzsébet, egyetemi docens, Közgazdaságtudományi kar, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup>		
1	Benedek Johanna	A vállalati társadalmi felelősség-vállaláshoz kapcsolódó fogalmak használata Romániában
2	Gál Vivien	Mesés Balaton – Szezonhosszabbítás tematikus programokkal
3	Kovács Aletta Beatrix	Start-up vállalkozások. Romániai körkép az OradeaTechHub inkubátorház példáján
4	Lengyel Erzsébet	A társadalmi felelősségvállalás és a romániai nagyvállalatok társadalmi programok iránti elkötelezettsége
5	Polgár Gina	Csak munka és tanulás, vagy egy életre szóló kaland? Diákok külföldön
6	Kállai Krisztina	Az éttermek megfelelő minőségmenedzsmentjének előnyei



Szerző: **BENEDEK JOHANNA**

PKE, Közgazdaságtudományi Kar, Bank és Pénzügy Szak, BA, I. év

Témavezető: Veres Edit, egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi Kar, Pénzügy és Gazdasági Elemzés Tanszék, PKE

## **A VÁLLALATI TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ FOGALMAK HASZNÁLATA ROMÁNIÁBAN**

A vállalatok társadalmi felelősségvállalásáról egyre több esettanulmány és cikk jelenik meg nem csak külföldön, hanem hazánkban is. Ezek az esettanulmányok általában kitérnek az olyan fogalmakra, mint fenntarthatóság, környezeti, társadalmi és gazdasági felelősségvállalás, valamint adományok és környezetvédelem. Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy ezek a vállalat társadalmi felelősségvállalásával kapcsolatos kifejezések milyen gyakran és milyen mértékben fordulnak elő hazai esettanulmányokban. Úgy vélem, hogy ezáltal kaphatunk egy általános képet arról, hogy Romániában a vállalatok milyen CSR tevékenységeket alkalmaznak a leginkább, vagyis a romániai vállalatok számára általánosan mit jelent a vállalati társadalmi felelősségvállalás fogalma.

Szerző: GÁL VIVIEN

Széchenyi István Egyetem, Győr, Apáczai Csere János Kar, Turizmus-ven-  
déglátás szak, Idegenforgalom és szálloda szakirány, BA, III. év

Témavezetők: Ivancsóné Dr. Horváth Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Szé-  
chenyi István Egyetem, Győr, Apáczai Csere János Kar, Turizmus Intézet  
Dr. Varga Józsefné, egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem, Győr,  
Apáczai Csere János Kar, Turizmus Intézet

## MESÉS BALATON – SZEZONHOSSZABBÍTÁS TEMATIKUS PROGRAMOKKAL

Dolgozatomban egy saját kidolgozású tematikus utat mutatok be, mely irodalmi példák, mondák és anekdoták nyomán vezeti végig az utazót a Balaton-felvidék területén.

A balatoni nyaralás szinte hagyományoszerűen jelenik meg életünkben, ami nem is csoda: Közép-Európa legnagyobb édesvízű tava és környezete kulturális, természeti, gyógyászati unikumokban bővelkedik, mégis csupán a nyári főszezon idején népszerű. A térségi TDM szervezet már tett sikeres kísérletet a szezon hosszabbítására, és jelen dolgozat is erre ad lehetőséget.

Kutatásom első felében a Balaton-felvidékről gyűjtöttem mondákat. Ehhez Lipták Gábor munkássága adott nagyszerű alapot: a balatonfüredi kultúrtörténész gazdag mondakincset hagyott ránk a térségből. Továbbá Eötvös Károly Balatoni utazás c. műve szolgált remek anekdotákkal. A megfelelő, turisztikai töltettel rendelkező történetek kiválasztása után kirajzolódott az útvonal, melyet végigjárva az utazó minden részét megmozgatja a testétől a szelleméig.

A kereslet felmérése érdekében készült primer kutatás eredményei kedvezőek voltak. A kérdőívet 223-an töltötték ki szeptember és október között, s az eredményekből kikristályosodott a célcsoport is, a 20-29 éves korosztály, de nagymértékű volt az érdeklődés az idősebb, gyermekekkel, barátokkal utazók köréből is, így a programkialakításnál az ő igényeik is fontos szerepet játszottak.

Végül a programot szinte egészévé téve egy marketing mixet állítottunk össze, mely a 7P valamennyi részét érinti.

Szerző: KOVÁCS ALETTA BEATRIX

PKE, Közgazdaságtudományi Kar, Bank és Pénzügy Szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Gál Katalin, egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi Kar, Gazdálkodási és Menedzsment Tanszék, PKE

## **START-UP VÁLLALKOZÁSOK.**

### **ROMÁNIAI KÖRKÉP AZ ORADEATECHHUB INKUBÁTORHÁZ PÉLDÁJÁN**

Dolgozatom célja bevezetni az olvasót a napjainkban egyre ismertebbé vált start-up vállalatok világába. Mindenekelőtt a jelenlegi romániai, ezen belül pedig a bihar megyei helyzet bemutatására vállalkoztam. Az olvasó tudomást szerezhet, arról, hogy mit nevezünk start-up vállalkozásnak és globálisan milyen ezen vállalkozásoknak a helyzete. Ezt követően dolgozatomban ismertetésre kerülnek a különböző elérhető finanszírozási lehetőségek Romániában ezen vállalkozások számára, majd néhány romániai sikertörténet kerül bemutatásra. Bihar megye, de főként a nagyváradi start-up körkép bemutatására, kutatási módszerként az interjút választottam, melyet az OradeaTechHub nevű inkubátorház vezetőjével készítettem. A rendelkezésre álló szekundér adatok, valamint az általam készített interjú segítségével arra vállalkoztam tehát, hogy leírjam a jelenlegi bihari start-up valóságot.

Szerző: **LENGYEL ERZSÉBET**

PKE, Közgazdaságtudományi Kar, Bank és Pénzügy Szak, BA, III. év

Témavezető: Veres Edit, egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi Kar, Pénzügy és Gazdasági Elemzés Tanszék, PKE

## **A TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS ÉS A ROMÁNIAI NAGYVÁLLALATOK TÁRSADALMI PROGRAMOK IRÁNTI ELKÖTELEZETTSÉGE**

A társadalmi felelősségvállalás [CSR - Corporate Social Responsibility] egyre közkedveltebbé válik úgy Romániában, mint a világ minden táján. A nagyvállalatok folyamatosan egyre jobban és jobban igyekeznek beépíteni a vállalati stratégiájukba egy vagy több típusát a vállalati felelősségvállalásnak, különböző programok, tevékenységek, jótékonyág, stb. formájában. Ennek fényében növekszik annak a fontossága is, hogy tisztában legyünk ennek a jelenségnek a fontosságáról és az ebben rejlő lehetőségekről.

A témához kapcsolódóan megemlítek olyan gyakran félreértett, vagy rosszul értelmezett kifejezéseket, mint a vállalati fenntarthatóság, az ökológiai lábnyom és a valóban felelős vállalat [illetve annak ismérvei].

A dolgozatomban megkíséreltem ezt a jelenséget vizsgálni olyan nagyvállalatoknál, amelyek szolgáltatásokat kínálnak [telekommunikáció, bank-szektor]. Lehetőség szerint megvizsgálom, hogy ezek a vállalatok pontosan miben is járulnak hozzá a társadalom jólétéhez, mennyire gyakori esetleg ritka ezeknek a tevékenységeknek a megjelenése, illetve mennyibe is kerül ez a vállalatnak, természetesen minden esetben a vállalat méretéhez és eredményeihez viszonyítva. A kutatás során igyekszem figyelembe venni a vállalati felelősségvállalás pénzben nem mérhető formáját is.

Szerző: POLGÁR GINA

Széchenyi István Egyetem, Győr, Apáczai Csere János Kar, Turizmus-ven-  
déglátás szak, BA, IV. év

Témavezetők: Ivancsóné Dr. Horváth Zsuzsanna, egyetemi adjunktus, Szé-  
chenyi István Egyetem, Győr, Apáczai Csere János Kar, Turizmus Intézet

## **CSAK MUNKA ÉS TANULÁS, VAGY EGY ÉLETRE SZÓLÓ KALAND? DIÁKOK KÜLFÖLDÖN**

A PTDK dolgozatom témája egy egyre népszerűbb és fontosabb jelenség a felsőoktatásban tanulók körében: külföldi csereprogramban való részvétel. A témaválasztásnál személyes tapasztalataim motiváltak. Úgy gondolom, hogy a téma nagyon aktuális és nagyon jól kutatható. A külföldi cserepro-  
gramok mellett, hogy külföldi munka és tanulási lehetőséget nyújtanak a résztvevőknek, nagyban hozzájárulnak személyiségfejlődésükhöz is. Dol-  
gozatomban kétféle csereprogramot vizsgáltam: az amerikai táborozta-  
tást és az Erasmus programot. A résztvevők profilját turisztikai megkö-  
zelítésből vizsgáltam, kérdőív segítségével. Angol nyelvű kérdőívem 30  
különböző nemzetiséghez eljutott, összesen 126-an töltötték ki. A kutatás  
során elsősorban az utazási motivációkra, az utazási magatartásra és az  
attitűdre koncentráltam. Minél komplexebb képet igyekeztem kapni arról,  
hogy a résztvevők milyen motivációkkal indulnak el, utaznak-e a program  
alatt/után és mit profitálnak egy ilyen programból. A kapott eredményeket  
korábbi statisztikákkal összehasonlítottam, és egy friss képet igyekeztem  
adni a csereprogramokon résztvevőkről. A dolgozatban végig párhuzamot  
vontam az ifjúsági turizmussal, hiszen az ilyen programokban való részvé-  
tel számos aspektusa a turizmushoz kapcsolódik. Eredményeimet korábbi  
statisztikákkal is összevettem.

Szerző: KÁLLAI KRISZTINA

PKE, Közgazdaságtudományi Kar, Idegenforgalmi gazdálkodás szak, MA, I. év

Témavezető: Dr. Flórián Gyula, egyetemi adjunktus, Közgazdaságtudományi Kar, Gazdálkodási és Menedzsment Tanszék, PKE

## AZ ÉTTERMEK MEGFELELŐ MINŐSÉGMENTZSMENTJÉNEK ELŐNYEI

A minőségmenedzsment elhanyagolhatatlan akármely vezető számára, mivel úgy a gyártási tevékenység, mint a szolgáltatás előállításának folyamatában jelen kell legyenek azok az elemek, melyek által vonzóvá válik az adott termék/szolgáltatás a fogyasztó számára. Kijelenthető, hogy a minőség mércéjét a vevő által elvárt és megtapasztalt hasznosság küszöbéhez kell mérni, melyet szubjektíven ítélnek meg. Ennél fogva a keresleti igény feltérképezése előnyt jelent egy vállalkozás jövedelmezőségére nézve.

A dolgozat célja azon feltevés kivizsgálása, hogy a megfelelő minőségmenedzsment tevékenység kedvező módon befolyásolja a vendéglők profitabilitását, mivel ha nő a forgalom, nő a bevétel is.

Az elméleti kutatáson keresztül kiemelt fogalmak vizsgálatára kvantitatív módszerek általi információ gyűjtéssel és annak elemzésével kerül sor. A pályamű esettanulmányi részében a nagyváradi Cyrano étterem jelenik meg. A kérdőíves kutatáshoz kiválasztott alanyok azon fogyasztói csoportból tevődnek össze, akik leglább egyszer étkeztek ebben az étteremben. A félig strukturált interjú alanya pedig a vállalkozás tulajdonosa, aki a menedzser is egy személyben.

Végeredményként a minőség jellemzőinek meghatározására kerül sor a vevők szemszögéből nézve, majd a fogyasztói elégedettség mérése, illetve a dolgozók felkészültségének értékelése párhuzamba kerül.

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Tukacsné dr. Károlyi Margit, egyetemi professzor, PKE/Nyíregyházi Főiskola

Alelnök: Pállné dr. Lakatos Ilona, egyetemi professzor, PKE/Nyíregyházi Főiskola

Tagok: Dr. Biró Annamária, egyetemi adjunktus, PKE

Drs. Kordics Noémi, egyetemi adjunktus, PKE

Titkár: Dr. Maczelka Csaba egyetemi adjunktus, PKE

Póttár: Dr. Balogh Andrea, egyetemi adjunktus, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup> , 12 <sup>30</sup> -14 <sup>00</sup>		
1	Csókási Tímea	A szerelem képe egynyelvű szótárakban
2	Egri Csilla	Érszalacs település nyelvi tájképe
3	Egri Dóra	Kosztolányi Dezsőné Harmos Ilona emlékezete – az emlékezés technikái a Tüzes cipőben című kötetében
4	Földesi Csenge	A hős tragédiája a ma színpadán
5	Sípos Orsolya	Átváltozva menekülni
6	Szegedi Csilla	„A nagy mindenség benne tükrözik...” - A romantikus képzelet megjelenése Vörösmarty eposzaiban
7	Varga Klára Renáta	Ragadványnevek a roma közösségben
8	Vincze Lilla	Önéletírás és történelem

Szerző: **CSÓKÁSI TÍMEA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Magyar nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Magyarai Sára, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **A SZERELEM KÉPE EGYNYELVŰ SZÓTÁRAKBAN**

Dolgozatomban két-két magyar, román és angol nyelvű értelmező szótárt felhasználva elemzem és mutatom be azokat a jelentéseket, amelyeket a szótárak létrehoznak a szerelemről való értelmezés során. E kulcsszó és az ezt tartalmazó kifejezések, valamint közmondások által rekonstruálom azokat a képzeteket, amelyeket a beszélőközösségek létrehoznak a nyelvükben. Célkitűzéseim közé tartozik, hogy betekintést nyerjek a vizsgált közösségek gondolkodásmódjába a nyelvi világkép értelmezésén keresztül. Másodlagos célom, hogy elmélyedjek az alkalmazott nyelvészeti kutatásokban. A nyelvi relativizmus elmélete mellett felhasználok többek között az olyan elméleteket, illetve azokat a módszereket, amelyek a nyelv és a gondolkodásmód kapcsolatát vizsgálják [Bańczerovszki 2008; Magyarai 2014; 2015]. Az elméleti háttér és az elemzési módszerek segítségével rekonstruálom a szerelem magyar, román és angol nyelvi képét. Előadásomban a nyelvi adatok értelmezését mutatom be.



Szerző: EGRI CSILLA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Magyarai Sára, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## ÉRSZALACS TELEPÜLÉS NYELVI TÁJKÉPE

A kutatás a kulturális nyelvészet egy újonnan kibontakozó területével foglalkozik, mely a nyelvi tájképet foglalja magába. Érszalacs település nyelvi tájképének sajátosságait fényképes adatgyűjtéses módszerrel történő vizsgálatára vállalkozom, illetve ezen eredmények bemutatására. Kutatásom kérdései szerint arra adok választ, hogy Érszalacson a nyelvi tájkép hogyan jelenik meg, illetve ezek a tájképelemek milyen szimbolikus és kommunikatív funkcióval rendelkeznek, továbbá melyik nyelv dominál. Feltételezésem, hogy a településen a kétnyelvűség jelenik meg, illetve az iskolai-óvodai nyelvi tájkép szimbolikus és kommunikatív funkcióval rendelkezik, amely a gyerekek nyelvhasználatát nagy mértékben meghatározza. Tehát célként határozom meg Érszalacs település nyelvi tájképének feltérképezését, amelyre módszerként legmegfelelőbbnek a fényképes adatgyűjtést választottam. Kutatásom kulcsfogalma a nyelvi tájkép, mely az alkalmazott nyelvészet egy viszonylag újszerű szakterülete. Meghatározásában Tódor Erika Mária [2013, 2015] munkáira hagyatkozom, illetve Szoták Szilvia [2015] kutatásaira.

Szerző: EGRİ DÓRA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Magyar nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Drs. Kordics Noémi, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## KOSZTOLÁNYI DEZSŐNÉ HARMOS ILONA EMLÉKEZETE – AZ EMLÉKEZÉS TECHNIKÁI A *TÜZES CIPŐBEN* CÍMŰ KÖTETÉBEN

Dolgozatomban Kosztolányi Dezsőné Harmos Ilona *Tüzes cipőben* című művét vizsgálom, amely több szempontból is felkeltette az érdeklődésemet. Elsősorban azzal, hogy az író nő sajátos nyelvi eszközökkel fogalmazta meg az 1944-ben zajlott történelmi eseményeket, a német megszállást, Budapest ostromát, a nyilas terror idején való bujkálását, feljelentését, fia internálását. Írásom központi kérdésvetése az, hogy Harmos milyen emlékezőtechnikákat alkalmaz élete ezen traumatikus élményekkel teli évek megjelenítéséhez, mivel az eseményekről vezetett naplóját négy évvel később, 1948-ban jelentette meg memoárként. Tehát fontosnak tételeződik az irodalmi műfajváltás szövegszintű megjelenésének tanulmányozásán túl a mű stílusának, valamint időkezelésének, karakterábrázolásának elemzése is. Véleményem szerint a felvetett téma vizsgálatában jelentős szerepet játszik a külső történelmi események bemutatása, illetve a belső, mikro-történelmi válságok egymásra vonatkoztatott vizsgálata is. Fontos megjegyezni a *Tüzes cipő*bennel kapcsolatban azt is, hogy a korabeli irodalomkritikusok, műértők vegyes hangnemű, felszínes kritikával illették a kötetet, Harmos Ilona később a kánon peremére szorult, az irodalmi köztudatban pedig nem mint író, hanem mint írófeleséget tartják számon azóta is. Ezáltal dolgozatomban kísérletet teszek az írófeleség-pozíció kialakulása okainak feltérképezésére is.

Szerző: **FÖLDESI CSENGE**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Magyar nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. János Szabolcs, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **A HŐS TRAGÉDIÁJA A MA SZÍNPADÁN**

Minden ember szabad individuum, mégis vannak olyan pszichés mozzanatok, amelyek nem eredeztethetők személyes tapasztalatokból. Sigmund Freud ezeket „archaikus maradványoknak” vagyis ősi, az egyénnel veleszületett, öröklött pszichés formáknak nevezte. Ebből indította ki, és vezette le elméletét C. G. Jung, aki az álmokban megjelenő tudatalatti szegmenseket archetípusokként határozta meg. Northrop Frye ezt irodalmi kontextusba helyezve még tovább gondolta, és megállapította, hogy maguk az irodalmi műnemek is lehetnek archetipikusak, így a tragédia is. A ránk maradt antik örökség oszlopos részét képezi Szophoklész Dedipus című műve. Szabó K. István a nagyváradi Szigligeti Színház társulatának közreműködésével új kontextusba helyezi a görög tragédiát. Dolgozatom célja az, hogy megvizsgáljam, hogyan jelenik meg, és definiálódik a hős archetípusa a „ma” színpadán- egy malomban.

Szerző: SIPOS ORSOLYA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többynyelvűség és multikulturalitás szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## ÁTVÁLTOZVA MENEKÜLNI

Az egyik legkísértetesebb élmény az önmagunkkal vagy hasonmásunkkal való találkozás. A hasonmás motívumra legtöbbször irodalmi művekben, filmekben, fotókon, festményeken figyelünk fel és ritkábban foglalkozunk vele a valóságban. A hasonmás az, aki ugyanaz, de mégse.

A hasonmás motívuma számos irodalmi műben jelent meg, leginkább a 19. század közepén. Ilyen Gogol groteszk elbeszélése a *Kőpönyeg*, Dosztojevskij *Hasonmása* vagy Franz Kafka *Átváltozás* című története. Ezekben a művekben külön-külön, majd párhuzamot vonva vizsgálom az átváltozás, megkettőződés motívumát és a szereplők önmagukkal való találkozását.

Tervezett dolgozatomban szeretném bemutatni azt a három történetet, amely a rovarrá változott rémült polgár menekülni próbálásását, az önmagától menekülni akaró ember reménytelenségét mutatja be egy eltárgyiasodott világban.

Szerző: SZEGEDI CSILLA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Magyar nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Biró Annamária, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

### **„A NAGY MINDENSÉG BENNE TÜKRÖZIK...”**

#### **– A ROMANTIKUS KÉPZELET MEGJELENÉSE VÖRÖSMARTY EPOSZAIBAN**

A képzelet/fantázia és az eredetiség a romantika legfontosabb jellemzői. A romantikus költő fantáziája gyakran egzotikus tájakra, természetfeletti lények misztikumába réved, ezen felül a lét mélyebb értelmét keresi. Vörösmarty költészete ezt a két elvet, tehát a fantáziát és a lét kérdéseit szintetizálja. Babits így nyilatkozik a költőről: „Ha Vörösmartyt olvassuk, mindig közel vannak a csillagok, a halál és a végtelenségek.” E „gazdag végtelenségek” szerinte „örökös együttállásban” vannak valami szomorúval, valami elégikus hatásúval. Ez a tanulmány egyrészt ezt a „gazdag végtelenséget”, másrészt az „örökös együttállásban” lévő szimbólumokat hivatott megvizsgálni. Ezek a szimbólumok, eszmék: az Éj, a Hajnal, a Tündérek, a Múlандóság/Halál, az Álom és a Szerelem [illetve ennek kapcsán a Szépség]. A motívumelemzés mellett egy másik perspektívát is alkalmaztam az eposzok megközelítésében: azt vizsgálom, hogy a platóni isteni örület elve milyen formában jelenik meg Vörösmarty eposzaiban, illetve a Csongor és Tündében. Ez a két megközelítés nagymértékben összefonódik, mivel a négy isteni örület: a szerelem, a jóslás képessége, a beavatás és a művészetek szinte mind olyan elemek, melyek szorosan kapcsolódnak Vörösmarty fentebb említett motívumaihoz.

Szerző: **VARGA KLÁRA RENÁTA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Balázs Géza, egyetemi professzor, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **RAGADVÁNYNEVEK A ROMA KÖZÖSSÉGBEN**

A kutatásom megkezdése előtt több célt is megfogalmaztam magamban. Alapvető célom a ragadványnevek milyenségének a megismerése volt a roma diákok és családjaik körében. Feltett szándékom volt továbbá az is, hogy összehasonlítsam a diákok és felmenőiknek a neveit. Igyekeztem felderíteni azt is, hogy a ragadványnevek milyen hatással vannak a viselőire. Kutatásomat a Bihar megyei Székelyhíd településen működő Diakónia Keresztény Alapítvány diákjaival, valamint azok családjai körében végeztem. Az adatgyűjtés és az eredmények feldolgozásához a megfigyelés, a kérdőívvezés, valamint névtani és szemiotikai módszereket használtam. Az általam vizsgált gyerekek a hivatalos név mellett ragadványneveket is kapnak, s ez a név végigkíséri őket egész életükön. A név egyúttal megkülönböztető is, mert így jobban ismerik egymást. Nemcsak gyerekkorban, hanem felnőtt korban is kaphatja az egyén, amikor a névadást valamilyen tulajdonság motiválja. A ragadványnevek utalnak a közösség életmódjára, az emberek gondolkodásmódjára, szokásaira, egymáshoz való viszonyára is. Az elvégzett kutatásból kiderült, hogy vannak olyan gyerekek, akiknek a ragadványneve több generációra visszanyúlik, ilyen például a Csiki és a Pucuka nevek. Van olyan, aki csupán megkülönböztetésből, vagy valamilyen testi adottságai miatt kapta, ilyen a Törpe. Tehát a munkámban arra keresem a választ, hogy az elterjedt és a mindenki által ismert ragadványnevek honnan erednek, miként ragadt viselőjére valamint hogyan viszonyul hozzá. Továbbá arra is, hogy milyen jelentést hordoz a név. Kutatásom kulcsfogalma a ragadványnév. Meghatározásában Hajdú Mihály [1994, 2003] munkáira hagyatkozom, valamint Kálmán Béla [1989], Tóth Katalin [1966], Balogh László [1966] kutatásaira.

Szerző: VINCZE LILLA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Boka László, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## ÖNÉLETÍRÁS ÉS TÖRTÉNELEM

„A távolság bennünk van, a térkép és föld csak ráadás” [Márai Sándor]

A dolgozat első részében az elméleti megalapozással kezdek, a címet visező önéletírás és történelem két külön alfejezetben kerül kidolgozásra az olvasott szakirodalmak fényében, arra törekedve, hogy mindkét témakör problémás kérdései kidolgozásra kerüljenek. A dolgozatom második nagy egységét egy gyakorlatibb rész képezi, amely úgy kerül elemzésre, hogy mindvégig szem előtt tartom az első, az elméleti rész mindkét alfejezetét, így igyekszem egyszerre vizsgálni a történetiséget, az önéletírás sajátosságait az adott művekben és egy olyan megvilágításból írni a regényekről, amely kitér a két műfaj problémás kérdéseire és meg is válaszolja, alátámasztja a műfaj sajátosságait, kidomborítva az írók sajátos jellemét, a kor szellemét és így a művekre kifejtett hatását: a kornak, a politikának, az egyes írói nézőpontoknak. Ennek érdekében olyan műveket választottam [Gróf Bánffy Miklós Erdélyi történet I.II.III., Márai Sándor Egy polgár vallo-másai, Kosztolányi Dezső Esi Kornél], amelyek mindegyikére hatással volt az adott kor politikája, írójának személetében, a megjelenést követő fogad-tatás, a cenzúra, az olvasottság szempontjából, igyekszem nem sarkítva megfogalmazni egy olyan olvasatot, amely egységként kezeli az író korban átél és leírt korhű [?] személetét, illetve az önéletírás egyes kategóriáit.

## NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. János Szabolcs egyetemi docens, PKE  
 Alelnök: Dr. Bánffi-Benedek Andrea egyetemi docens, PKE  
 Tagok: Dr. Boszák Gizella egyetemi docens, PKE  
 János Eszter egyetemi tanársegéd, PKE  
 Dr. Nagy Ágota egyetemi adjunktus, PKE  
 Titkár: Stoicu-Crișan Renáta egyetemi tanársegéd, PKE  
 Póttag: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup> , 12 <sup>30</sup> -14 <sup>00</sup> , 14 <sup>10</sup> -15 <sup>10</sup>		
1	János Erzsébet Piroksa	Stereotype über die Siebenbürger Nationen in Reiseberichten aus dem 18. und 19. Jahrhundert
2	Gnandt Melissa	Musik als Rhythmus der Literatur
3	Szabó Ildikó	Heinrich Heine – jüdische Identität in seinem Werk „Der Rabbi von Bacherach“
4	Cseuz Annamária	Kampf mit dem Dämon
5	Tönkö Anita	Die Verfilmung des Dramas „Der Besuch der alten Dame“ von Friedrich Dürrenmatt
6	Gál Dorottya	Zeiden, ein Fenster in die Vergangenheit
7	Vadai Edmond	Die Wahrheit hinter dem Mythos
8	Nagy Dénes	Nonverbale Kommunikation in der ungarischen und in der deutschen Kultur
9	Gergely Kamilla	„Deutsch nach Englisch, nach wie vor“ Kollokationen als interdisziplinäre Herausforderung



10	Kálmán Andrea	Die Katze, die Maus und ethnokulturelle phraseologische Hintergründe... Volksspezifische Redewendungen mit Tiernamen und ihre Wiedergabe in den Politischen Reden von Angela Merkel und Viktor Orbán
11	Szilágyi Oszkár	„Das also ist des Pudels Kern!“. Kontrastive Analyse von deutschen, ungarischen und englischen Lehnssprüchwörtern aus Goethes Faust
12	Szabó Gabriella-Bri-gitta	Die subjektive Aussage der Modalverben im Deutschen und im Ungarischen
13	Szenderszki Henrietta	Wenn das Herz auf Deutsch, Englisch und Ungarisch spricht: somatische Kinegramme im interkulturellen Vergleich
14	Sebők Emese	Austriazismen. Wie sagt man es in Österreich?
15	Gergely Tamás	Grammatikunterricht als Umfeld der Entwicklung der interkulturellen Kompetenz
16	Tóth Orsolya	Früh übt sich... Sprachlernspiele im frühen Deutsch
17	Gáti Éva-Melinda	Visualisierungsmöglichkeiten von Idiomen im Anfängerunterricht des Deutschen als Fremdsprache
18	Balázs Beáta	Fertigkeit Sprechen mal kreativ

Szerző: JÁNOS ERZSÉBET PIROSKA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. János Szabolcs, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## STEREOTYPE ÜBER DIE SIEBENBÜRGER NATIONEN IN REISEBERICHTEN AUS DEM 18. UND 19. JAHRHUNDERT

Das Reisen ist ein sehr beliebtes Motiv der Literatur, aber es gehört zu unserem alltäglichen Leben auch. Während der Reise lernen wir fremde Menschen und Kulturen kennen. Manche, die in den Unbekannten ausreisen wagten, haben ihre Bemerkungen und Erfahrungen niedergeschrieben. So ist die Reiseliteratur, die aus mehreren Aspekten erforscht werden kann, entstanden. Diese Reiseberichte bilden eine reiche Informationsquelle in der Imagologieforschung, denn sie enthalten Beschreibungen über die Fremden.

In meiner Arbeit möchte ich drei Reiseberichte aus der Perspektive der in ihnen vorkommenden Stereotype analysieren. Diese Reiseberichte wurden an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert geschrieben: *Johann Lehmanns Reise von Preßburg nach Hermannstadt in Siebenbürgen* (1785) und *Reisen von Preßburg durch Mähren, beyde Schlesien und Ungarn nach Siebenbürgen und von da zurück nach Preßburg* (1793), beide von Christoph Ludwig Seipp, und der ungarische Reisebericht Erdélyi levelek [Briefe aus Siebenbürgen, 1826] von Ferenc Kazinczy. Mithilfe dieser Reiseberichte werde ich untersuchen, welche Stereotype über die in Siebenbürgen lebenden Nationen – vorrangig Ungarn, Rumänen und Deutsche – in der Zeit der Entstehung der Reiseberichte präsent sind. Meine hauptsächliche Forschungsmethode ist das Vergleichen.

Die Hypothese der Arbeit ist, dass man infolge verschiedener nationaler Zugehörigkeiten der Autoren voneinander abweichende Stereotype über die betroffenen Nationen bekommt.

Szerző: GNANDT MELISSA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## MUSIK ALS RHYTHMUS DER LITERATUR

Das Thema des vorliegenden Beitrags ist die Musik als integrierter Teil der Literatur. Den zentralen Stoff der Musik bilden in der Literatur die Form- und Strukturparallelen. In diesem Zusammenhang werden die folgenden Parallelen untersucht: das Rondo, die Sonate und die Fuge. Im Rahmen der Arbeit wird zuerst der Versuch unternommen, der Frage nachzugehen: Was ist Intermedialität? Anschließend wird die Beziehung der Musik und der Literatur, die Rolle der Literatur in der Musik und die Musik in der Literatur unter die Lupe genommen. Im zweiten Teil werden zuerst die Form- und Strukturparallelen erörtert und entfaltet, dann wird ein Überblick über deren Typen gegeben, wie z.B. das Rondo, die Sonate und die Fuge. In diesem Teil werden die unterschiedlichen Merkmale des Rondos, der Sonate und der Fuge hervorgehoben. Im dritten Teil der Arbeit werden Gedichte von berühmten Autoren analysiert, wie Paul Celan, Thomas Mann und Heimito von Doderer. Bei den Gedichtanalysen wird Wert auf den Modus, auf die Übernahme und auf die musikalischen Form- und Strukturparallelen gelegt. Die Analysen widmen sich keinen bestimmten Epochen, sondern das Augenmerk wendet sich an die Gemeinsamkeiten, das heißt an solche Techniken, welche ähnliche Aspekte aufzeigen können. Die Gedichte werden mit Rückbezug auf die Rolle der Musik in der Literatur analysiert und einer komparatistischen Untersuchung untergezogen. Das Ziel der vorliegenden Arbeit ist es, Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen den Gedichten aufzudecken, welche einer bestimmten Form- und Strukturparallele folgen, eine mögliche Typologie für die Präsenz der Sonate, der Fuge und des Rondos im Medium der Literatur aufzustellen.

Szerző: SZABÓ ILDIKÓ

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többynyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

### HEINRICH HEINE – JÜDISCHE IDENTITÄT IN SEINEM WERK „DER RABBI VON BACHERACH“

Heinrich Heine war selbst ein Jude, der das eigene Vaterland verlassen sollte. Deswegen stellte er in seinem Werk *Der Rabbi von Bacherach* einige Aspekte des Lebens Rabbi Abrahams dar. Der Rabbi von Bacherach und sein schönes Weib Sara sollten ihre Heimat verlassen, um das Leben zu retten.

Das Hauptziel meiner Arbeit ist die Beziehung zwischen dem Leben der Hauptfigur und des Autors zu erläutern; ich versuchte herauszufinden, ob es einen Zusammenhang zwischen dem Leben des Rabbis und des Autors gibt. Die vorliegende Arbeit gliedert sich in drei Teile. In dem ersten Teil beschäftigte ich mich mit dem Leben von Heinrich Heine und präsentierte allgemeine Informationen über ihn. In dem zweiten Teil versuchte ich den Begriff "jüdische Schriftsteller" zu definieren und das, worauf sich diese Angabe bezieht. In dem dritten Kapitel beschäftigte ich mich mit dem Verhältnis zwischen Heine und seinem Werk *Der Rabbi von Bacherach*.

In meinem Vortrag möchte ich also die jüdischen Einflüsse aus dem Leben des Autors und des Rabbi Abrahams unter die Lupe nehmen.

Szerző: CSEUZ ANNAMÁRIA

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, Bölcsészettudományi Kar, germanisztika alapképzés, német szakirány, III. év

Témavezető: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelvű Irodalmak Tanszéke, ELTE

## KAMPF MIT DEM DÄMON

Karl Goldmark ist ein österreichisch-ungarischer Komponist mit jüdischer Abstammung. Seine Werke wurden jahrzehntelang nicht mehr gespielt. Das Jahr 2015 war das Jubiläum seines Todes, deshalb wurde seine Oper *Die Königin von Saba* in Budapest wieder auf die Bühne gestellt. Die Arbeit *Jüdische Riten* in Karl Goldmarks *Die Königin von Saba – Kampf mit dem Dämon* beschäftigt sich mit dieser Oper, bzw. mit der Budapester Aufführung. Diese Analyse hebt die jüdischen Motive in der Oper hervor, und setzt sich mit der dämonischen Kraft der sogenannten Zauberin auseinander. Diese Untersuchung verbindet die Kultur der Oper mit der Kultur des Judentums, da die Zauberin oder das Dämon – in diesem Fall die Königin von Saba – eine typische Figur der beiden Kulturen ist.

Eine Oper zu analysieren ermöglicht eine mehrfache Untersuchung mit verschiedenen Methoden, wie eine textbezogene, textimmanente, musikalische, sowie eine theatersemiotische Analyse. Die Arbeit versucht neben dem Zwiespalt der dämonischen und religiösen Kraft Wert auf die Schönheit und Vielfaltigkeit der Gattung der Oper zu legen.

Es gibt zwar mehrere Bücher über das Leben von Karl Goldmark, und auch seine Werke wurden schon aus musikalischer Sicht analysiert, die Oper *Die Königin von Saba* wurde noch aufgrund ihres Librettos und Motive nicht unter die Lupe genommen. Die Aufführung, die als Grundlage der theatersemiotischen Untersuchung gilt, ist ganz neu und bisher nicht geforscht. Deshalb lohnt es sich den Kampf der Religiosität und der Verführung durch zwei unterschiedliche Methoden zu untersuchen. In der vorliegenden Arbeit wird gezeigt, dass die Gefühle durch die Sprache, theatralische Zeichen und Musik den Untergang des Dämons verkündigen.

Szerző: TÖNKŐ ANITA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## DIE VERFILMUNG DES DRAMAS

### „DER BESUCH DER ALTEN DAME“ VON FRIEDRICH DÜRRENMATT

In dieser wissenschaftlichen Arbeit wird das Thema Die Verfilmung des Dramas *Der Besuch der alten Dame* von Friedrich Dürrenmatt in den Mittelpunkt gestellt. Diese Überarbeitung des Werkes von dem Regisseur Nikolaus Leytner ist eine neue Interpretation des schon mehrmals verfilmten Dramas. Die Darstellungsweise der Geschehnisse, teilweise auch der Inhalt der schriftstellerischen Arbeit und die Charaktere der Personen wurden modernisiert, und dadurch sind sie zu der Gesellschaft des XXI. Jahrhunderts näher gebracht. Gearbeitet wird deswegen mit den Methoden des Vergleichs und der Analyse. Im Vortrag wird präsentiert, wie man die literarische Produktion in den Film umsetzen kann. Die Arbeit setzt sich zum Ziel Zusammenhänge und Unterschiede in der narrativen Ebene zwischen dem Drama und seiner Verfilmung zu suchen. Im ersten Teil werden die schriftstellerische Arbeit von Friedrich Dürrenmatt und sein Schaffen zusammengefasst. Im Weiteren werden wesentliche Aspekte der Epoche, in der dieses Drama entstanden ist, sowie Spezifika der Gattung geschildert. Im zweiten Teil der Forschung werden die Literaturverfilmung, die Filmadaptionen des Dramas und die Ähnlichkeiten und Unterschiede zwischen dem Drama und der Verfilmung von Nikolaus Leytner analysiert.

Szerző: GÁL DOROTTYA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. János Szabolcs, egyetemi docens, János Eszter egyetemi tanársegéd, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## ZEIDEN, EIN FENSTER IN DIE VERGANGENHEIT

Das Volk, das auch durch die Welle des Schicksals seine Heimat erschaffend und die anderen Völker beschützend bestehen konnte, war das siebenbürger-sächsische Volk. Das beispielhafte Benehmen dieses viel bestrittenen Volkes ist nicht nur in dem farbigen Spektrum der Geschichte, sondern auch auf den verschiedenen Ebenen der Literatur, beispielsweise in der Gegenwartsliteratur zu finden.

Der herausragende Punkt des bestrittenen Zeitraums ist die dem II. Weltkrieg vorkommende Periode und die Zeitpunkte, die erschütternden Veränderungen brachten. Das im Herzen Siebenbürgens lebende Volk bestrebt sich, trotz der Hinderungen einheitlich zu bleiben und seine Identität zu bewahren. Die Kollektivschuld, die Identität der verschiedenen Völker, der Verrat, das Kollektivbewusstsein sind zu den entscheidenden Themen der Periode geworden. Im Bezug auf die Literatur müssten wir im Auge behalten, dass der Frontwechsel Rumäniens, dieses ominöse Geschehen auch zu den wichtigsten Themenkreisen der Literatur zu zählen ist. Ein herausragendes Beispiel dafür ist das Werk von der kaum bekannten Autorin Ursula Ackrill *Zeiden im Januar*, das auch das Korpus meiner Arbeit bildet. Mit dieser in Romanform eingebetteten Chronik greift nicht nur die Ereignisse des Jahres 1944, sondern auch die wichtigsten Ereignisse der siebenbürgisch-sächsischen Geschichte. Nebendessen ist auch das farbige Konglomerat der verschiedenen Völker auffindbar und es kommt auf der Darstellung der zusammen aufstrebenden Völker. Mit seiner Aktualität präsentiert der Roman von Ursula Ackrill nicht nur aus der Perspektive der Siebenbürger Sachsen die Geschehnisse, sondern auch die Stimmen der in der Umgebung lebenden Völker.

Mein Ziel ist es, den erwähnten Roman und dessen Autorin darzustellen, die durch die Autorin rekonstruierte Geschichte zu analysieren und die Identität der verschiedenen Völker und die Sprache des Romans besser zu beleuchten.

Szerző: VADAI EDMOND

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. János Szabolcs, egyetemi docens, János Eszter egyetemi tanársegéd, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## DIE WAHRHEIT HINTER DEN MYTHEN

Wer sind wir? Was sind unsere Werte? Diese Fragen waren nicht so aktuell wie heutzutage in einer globalisierten Welt. Ohne Wurzeln, ohne gemeinsame Werte kann ein Volk die historischen Heimsuchungen nicht überleben. Die Politiker und die unterschiedlichen Medien behaupten, dass wir unsere europäischen, gemeinsamen Werte bewahren müssen. Welche sind die gemeinsamen Werte einer Volksgruppe? Diese Fragen wirkten sehr auf die Denkweise von Adam Müller Guttenbrunn. Sein Werk *Der große Schwabenzug*, der das Korpus meiner wissenschaftlichen Arbeit bildet, findet bald ein Konkurrent im Werk *Niederungen* von Herta Müller. Das falsche verschönerte Bild von Banater Schwaben wird im Gegensatz mit dem Schwaben-Image des Werkes *Niederungen* stehen, was die nackte Wahrheit beinhaltet. Statt der schönen Notlüge Guttenbrunns wird das Schwabenbild von Herta Müller durchdringen. Die verschiedenen Alltagsszenen von Werken bieten ein ganz unterschiedliches Bild dieser Volksgruppe. Herta Müllers Werk fokussiert auf das dörfliche Leben des Banater Schwabens und führt sie die Geschehnisse durch das Leben ihrer Familie, deshalb wird das ganze Werk sehr ehrlich und glaubwürdig. Ob die Banater Schwaben lange Zeit auf die unterschiedlichen Lügen basierten oder nicht? Ob die banatschwäbische Schriftstellerin Herta Müller wirklich die sogenannte Identität der Banater Schwaben abbauen wollte oder nicht? Meine wissenschaftliche Arbeit versucht eine oder mehrere Antworten auf diese Fragen zu geben. Mein Ziel ist es, die falschen Mythen der Banater Schwaben durch die zwei Korpora zu demontieren.



Szerző: **NAGY DÉNES**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Boszák Gizella, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## **NONVERBALE KOMMUNIKATION IN DER UNGARISCHEN UND IN DER DEUTSCHEN KULTUR**

In meiner Arbeit beschäftige ich mich mit der Erforschung einer menschlichen Eigenschaft im Bereich der Kommunikationswissenschaft. „Die Unfähigkeit nicht zu kommunizieren“ ist dabei eine zentrale Frage. Es handelt sich um die verschiedenen Ebenen der Kommunikation. Es hat mich auch schon früher interessiert, ob die Kommunikation nur mit Wörtern ablaufen kann. Dabei bin ich auf die Idee gekommen, diese Arbeit über die nicht verbale, sondern über die nonverbale Kommunikation zu schreiben. Die Einleitung enthält die Definitionen der Kommunikation und deren drei Typen: der verbalen, der nonverbalen und der paraverbalen Kommunikation.

Meine Arbeit beschränkt sich vor allem auf die nonverbale Kommunikation, auf die Körpersprache der Menschen. In der Kommunikationswissenschaft spielt die nicht verbale Kommunikation eine sehr wichtige Rolle.

Szerző: **GERGELY KAMILLA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

### **„DEUTSCH NACH ENGLISCH, NACH WIE VOR“ KOLLOKATIONEN ALS INTERDISZIPLINÄRE HERAUSFORDERUNG**

Wie auch der Titel der vorliegenden Arbeit zeigt, wird hier eine kontrastive Forschung zwischen der englischen und der deutschen Sprache auf der Ebene der Kollokationen geführt. Das Ziel ist zu zeigen, dass diese Wortverbindungen nicht nur im Alltagsleben, sondern auch im Fremdsprachenunterricht häufig vorkommen und eine große Rolle beim Spracherwerb spielen. In erster Linie werden die Grundbegriffe bestimmt und erläutert. Hier werden u.a. auch die Ausdrücke Muttersprache und Fremdsprache definiert, um besser zu verstehen, wie die Muttersprache, bzw. die erste Fremdsprache auf die zweite Fremdsprache [Tertiärsprache] Interferenzfehler ausüben kann. Im Weiteren werden die deutsch-englischen Kollokationen erörtert, und zwar werden die folgenden Fragen in den Mittelpunkt gestellt: Welche Ähnlichkeiten und Unterschiede gibt es zwischen den lexikalischen Kollokationen im Deutschen und Englischen? Wie und warum verursachen diese bei dem Prozess des Spracherwerbs auf einem bestimmten Sprachniveau häufig Fehler? In der Fortsetzung dieser Arbeit wird der Versuch unternommen auch potentielle Lösungen dafür zu finden, wie diese Schwierigkeiten im Fremdsprachenunterricht vermieden werden können, bzw. wie man die Unterschiede den Studierenden oder Schülern beibringen kann.

Szerző: KÁLMÁN ANDREA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

**DIE KATZE, DIE MAUS UND ETHNOKULTURELLE PHRASEOLOGISCHE  
HINTERGRÜNDE...  
VOLKSSPEZIFISCHE REDEWENDUNGEN MIT TIERNAMEN UND IHRE  
WIEDERGABE IN DEN POLITISCHEN REDEN VON ANGELA MERKEL UND  
VIKTOR ORBÁN**

Wer begibt sich in die Höhle des Löwen, wenn es sich um das Thema „Migration“ handelt? Wieso erhält man den Löwenanteil, wenn es über finanzielle Lage eines Landes gesprochen wird? Wieso sagt man über Menschen verschiedener Ethnien, dass sie sich manchmal wie Hund und Katze vertragen?

Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich mit Zoomorphismen, deren Merkmalen und deren Funktionen in der politischen Rede. Ausgehend von der kontrastiven Analyse von deutsch-ungarischen Zoomorphismen, d.h. Redewendungen, deren Kernwort die Bezeichnung eines Tieres bildet, werden die folgenden Aspekte unter die Lupe genommen: Welche Gemeinsamkeiten kann man durch die Untersuchung der Herkunftsgeschichte von Zoomorphismen entdecken? Was verbindet sie in dieser Hinsicht? Außer Herkunftsgeschichte widmet sich die Aufmerksamkeit ihrer Präsenz, d.h. der Funktion und der Wirkung. Den Schauplatz der Untersuchung bilden dabei ausgewählte politische Reden von Angela Merkel und Viktor Orbán. Es ist offensichtlich, dass die von ihnen verwendeten Zoomorphismen nicht nur aus totalen- oder partiellen Äquivalenzen, sondern oft aus Nulläquivalenzen bestehen. Die Arbeit fokussiert auf den spannenden, letzten Äquivalenztyp. Ausgehend von der Hypothese, dass Nulläquivalenzen am tiefsten in der Kultur einer Sprachgemeinschaft verankert sind, werden diese als volksspezifische Sprachprodukte, nationentypische Zoomorphismen mit eigener Herkunftsgeschichte und mit eigener Wirkung angesehen und demgemäß behandelt.



Szerző: **SZILÁGYI OSZKÁR**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

**„DAS ALSO IST DES PUDELS KERN!“**

**KONTRASTIVE ANALYSE VON DEUTSCHEN, UNGARISCHEN  
UND ENGLISCHEN LEHNSPRICHWÖRTERN AUS GOETHES FAUST**

Die Arbeit widmet sich Goethes sprachbereichernden Phraseologismen, welche dem Klassiker Faust entstammen. Sprichwörter und sprichwörtliche Redensarten, welche wir unter dem Terminus LehnSprichwörter subsumieren, geraten in den Mittelpunkt des Forschungsinteresses. Sie auszusuchen, zu erforschen und zu analysieren ist die Hauptaufgabe der vorliegenden Untersuchung. Im Mittelpunkt des Interesses steht der Weg dieser Phraseologismen in unser heutiges Deutsch: wie sie aufgenommen und in das heutige Deutsch integriert worden sind bzw. ihr Weg durch Übersetzungen in weitere Sprachen [ins Englische und Ungarische] wird im Folgenden untersucht.

Szerző: SZABÓ GABRIELLA-BRIGITTA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, I. év

Témavezető: Dr. Boszák Gizella, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## DIE SUBJEKTIVE AUSSAGE DER MODALVERBEN IM DEUTSCHEN UND IM UNGARISCHEN

In dieser wissenschaftlichen Arbeit wird die subjektive Modalität der Modalverben im Deutschen und im Ungarischen untersucht. Mithilfe der kontrastiven Linguistik ist diese Subjektivität der Modalverben in beiden Sprachen anhand eines Korpus aus zwei Krimiromanen geforscht und verglichen worden. Die subjektive Aussage der Modalverben gehört zur Untergliederung der Modalverben in der deutschen Sprache. Mit diesen Strukturen trifft man sich am meisten in geschriebenen Texten, aber sie können auch in Gesprächen [z.B: während eines Verhörs] gebraucht werden. Im Ungarischen gibt es dafür keine andere grammatische Form, deswegen wird sie oft mit Adverbien/Modalwörtern [z.B: *wahrscheinlich*, *angeblich*, *vielleicht*, *vermutlich*, usw.] bzw. mit einem bestimmten Modus des Verbs ausgedrückt. Mit dieser wissenschaftlichen Arbeit wird die Schwierigkeit der Übersetzung der deutschen Modalverben mit subjektiver Aussage ins Ungarische dargestellt. Die Tatsache, dass dieser Gebrauch der deutschen Modalverben im Ungarischen keinen Modalverben entspricht, macht das Verstehen eines Textes oder Gesprächs noch schwieriger und es bedeutet für die Deutschlernenden eine große Herausforderung. Auch dieser grammatische Unterschied gibt uns Gelegenheit, die systemrelevanten Abweichungen der zwei erwähnten Sprachen besser kennen zu lernen.



Szerző: SZENDERSZKI HENRIETTA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

### **WENN DAS HERZ AUF DEUTSCH, ENGLISCH UND UNGARISCH SPRICHT: SOMATISCHE KINEGRAMME IM INTERKULTURELLEN VERGLEICH**

Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich mit einem der spannendsten Bereiche der Phraseologie und zwar mit somatischen Kinegrammen in der deutschen, ungarischen und englischen Sprache. Das Ziel dieser Arbeit ist es, somatische Kinegramme mit dem Kernwort Herz in diesen Sprachen miteinander zu vergleichen. Durch die kontrastive Untersuchung der Phraseologismen konzentriert sich die Arbeit nicht nur auf die sprachlichen, sondern auch auf die kulturellen Ähnlichkeiten und Unterschiede, welche hinter den Phraseologismen verborgen sind: Es wird besprochen, wie die drei Kulturen das Gefühl der Liebe durch somatische Kinegramme ausdrücken. Die Arbeit beginnt mit einer Reihe von Definitionsversuchen und stellt die folgenden Fragen in den Mittelpunkt: Was ist ein Phraseologismus? Was versteht man unter somatischen Kinegrammen? Welche Merkmale hat ein Phraseologismus? Was versteht man unter Äquivalenz?

Szerző: **SEBŐK EMESE**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Boszák Gizella, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

### **AUSTRIAZISMEN. WIE SAGT MAN ES IN ÖSTERREICH?**

Die deutsche Sprache ist eine plurizentrische Sprache und sie wird nicht nur in Deutschland gesprochen, sondern sie ist auch in mehreren Ländern Amtssprache. Auch in Österreich ist Deutsch die einzige Amtssprache. In verschiedenen Teilen des deutschsprachigen Raumes haben sich umgangssprachlich und standardsprachlich regionale Ausprägungen des Deutschen herausgebildet. Wie gesagt, auch in Österreich ist Deutsch die Amtssprache, jedoch gibt es grundlegende Unterschiede im Wortschatz im Vergleich mit dem Deutschen, das in Deutschland gesprochen wird. In Österreich gibt es einen eigenen Sprachgebrauch, so gut wie in allen Gebieten der deutschen Sprache.

Die vorliegende Arbeit hat als Thema das österreichische Deutsch. Am Anfang der Arbeit wird die Plurizentrität der deutschen Sprache thematisiert. Im Kapitel Österreichisches Deutsch werden Definitionen des österreichischen Deutsch und dessen historische Hintergründe dargestellt. Die vorliegende Arbeit untersucht im Weiteren, was genau ein Austriazismus ist und wie er in der Fachliteratur definiert wird. Das Ziel dieser Arbeit ist also die Beschreibung der Austriazismen.

Szerző: **GERGELY TAMÁS**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens,  
Dr. Boszák Gizella, egyetemi docens Bölcsészettudományi Kar, Német  
Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **GRAMMATIKUNTERRICHT ALS UMFELD DER ENTWICKLUNG DER INTERKULTURELLEN KOMPETENZ**

Die vorliegende Arbeit legt den Schwerpunkt auf die Didaktik und Methodik des interkulturellen Grammatikunterrichts. Im Mittelpunkt des Interesses steht also die Didaktik der interkulturellen Grammatik und in diesem Zusammenhang werden Konzeptionen entwickelt. Die vorliegende Arbeit gliedert sich in drei Teile: Der erste Teil umfasst einen allgemeinen Einblick in das Thema. In diesem Teil werden Begriffe geklärt, Definitionen angegeben und die Einflussfaktoren, sowie die Aspekte des Unterrichts näher in Betracht gezogen. Der zweite Teil richtet sich an die interkulturelle Kompetenz, sowie den interkulturellen Ansatz unter dem Aspekt der interkulturellen Fremdsprachendidaktik. Der Erwerb der interkulturellen Kompetenz ist ein langwieriger Prozess, dessen Ziel die Vermittlung verschiedener Perspektiven ist. Der Fremdsprachenunterricht ist eine besondere oder noch genauer gesagt besonders günstige Spielart interkultureller Kommunikation. Dazu braucht man aber unbedingt interkulturelle Kompetenz, deren Phasen und Entwicklungsformen in diesem Kapitel große Bedeutung bekommen. Im dritten Teil werden die Theorie und die modernen Formen des interkulturellen Unterrichts der deutschen Grammatik durch konkrete Beispiele bestärkt.

Die vorliegende Arbeit hat zum Ziel, die Wichtigkeit der Interkulturalität im Grammatikunterricht aus einer theoretischen und praktischen Perspektive zu behandeln. Der Interkulturalität bzw. der interkulturellen Sichtweise sollte mehr Aufmerksamkeit geschenkt werden. Der vorliegende Beitrag wird die Rolle des interkulturellen Lernens aus verschiedenen Perspektiven im Fremdsprachenunterricht beleuchten.



Szerző: TÓTH ORSOLYA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## FRÜH ÜBT SICH... SPORACHLERNSPIELE IM FRÜHEN DEUTSCH

Spiele sind solche Tätigkeiten, die man aus Freude macht, weil sie Spaß machen und unterhalten. Spiele haben keine bestimmten Zwecke und sind nicht durch Regeln gefesselt. Wodurch unterscheidet man das Spiel von dem Spiel, das man in den Unterricht einsetzt? Natürlich sind die Spiele, die man in den Unterricht einsetzt, nicht mehr zweckfrei, sondern haben ein bestimmtes Ziel: den Erwerb der neuen Informationen, zum Beispiel im Falle von Fremdsprachen ist der einfachere Erwerb der Sprache das Hauptziel. Wenn man das Wort Lernen hört, denkt man sofort an etwas Gezwungenes oder an etwas, was schwer zu erreichen ist und Mühe braucht. Es stellt sich also die Frage: Bewahren Spiele ihren Unterhaltungsscharakter, wenn sie zum Zwecke des Fremdsprachenunterrichts eingesetzt werden? Welche Auswahlkriterien sollte man bei ihrem Einsatz beachten? Im Mittelpunkt dieser Arbeit stehen also solche Spiele, die im Fremdsprachenunterricht eingesetzt werden können. Der Schauplatz dieser Spiele ist der Kindergarten. Es wird untersucht, wie die deutsche Sprache im Kindergarten unterrichtet werden kann und sollte. Des Weiteren wird Fragen nachgegangen, die beim frühen Sprachenlernen auftauchen können, wie zum Beispiel: Wie wird Deutsch als Fremdsprache für ganz Kleinen unterrichtet?

Szerző: GÁTI ÉVA-MELINDA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **VISUALISIERUNGSMÖGLICHKEITEN VON IDIOMEN IM ANFÄNGERUNTERRICHT DES DEUTSCHEN ALS FREMDSPRACHE**

Wortschatzentwicklung repräsentiert den ‚Schlüsselteil‘ des Fremdsprachenerwerbs. Die Idiome repräsentieren die Möglichkeit für eine spielerische, dynamische und effiziente Methode der Sprachentwicklung. Die besten und entsprechenden Methoden zu finden, ist schon halber Erfolg. Andererseits sind Idiome untrennbare Teile der alltäglichen Sprache. Die vorliegende Arbeit beschäftigt sich mit der Verwendung der Idiome in dem DaF-Unterricht, im Bereich der Wortschatzentwicklung. Die Arbeit beginnt mit verschiedenen Definitionsversuchen von Phraselogismen und präsentiert die unterschiedliche Typen, Funktionen und Merkmale der Phraselogismen. Nach ihrer Untersuchung werden die Vorteile und Nachteile des Einsatzes der Phraselogismen im DaF-Unterricht untersucht. Als Basis für die erwähnten Äußerungen und Feststellungen liegen nicht nur die Begründungen wichtiger und anerkannter Linguisten, sondern eine vorige Forschung und eine aktuelle Forschung zugrunde.

Szerző: **BALÁZS BEÁTA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Német nyelv és irodalom szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Bánffi-Benedek Andrea, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

## **FERTIGKEIT SPRECHEN MAL KREATIV**

Die vorliegende Arbeit widmet sich der Fertigkeit Sprechen, weil sie nicht nur im Unterricht, sondern auch im Alltagsleben eine zentrale Rolle einnimmt. Es ist notwendig im Unterricht darauf zu achten, dass die Lernenden nicht wie „ein Buch“ reden. Das bedeutet Natürlichkeit, und nicht büffeln, eingelernte Texte nicht mechanisch reproduzieren. Ein selbstbewusstes Sprechen ist unablässig. Motivation spielt dabei die Schlüsselrolle, denn sie fördert und schafft den selbstbewussten mündlichen Ausdruck. Man kann sich die Frage stellen: Wie könnten Lernende spontan kommunizieren? Was hat Kommunikation mit Kreativität zu tun? Im theoretischen Teil der vorliegenden Arbeit wird gezeigt, was Kommunikation kreativ macht: Im Mittelpunkt der Aufmerksamkeit stehen spezifische Übungen und Aufgaben, die zu diesem Zweck entworfen wurden. Im praktischen Teil der Arbeit wird gezeigt, was die Kinder über die entworfenen Übungen und Aufgaben denken. In diesem Teil wird die Meinung der Kinder zur Frage „was eigentlich eine Übung, eine Sprechübung, eine kommunikative Übung oder Aufgabe kreativ macht?“ analysiert. Ausgehend von den Ergebnissen, vom Feedback der Kinder möchte ich als werdende Lehrerin Ideen sammeln für den optimalen Umgang mit Lernenden und Kommunikation im Unterricht des Deutschen als Fremdsprache.

## Neveléstudományok

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Chrappán Magdolna, főiskolai docens, Debreceni Egyetem  
 Alelnök: Dr. Németh Nóra Veronika, egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem  
 Tagok: Dr. Balogh Brigitta, egyetemi docens, PKE  
 Dr. Bartha Krisztina, egyetemi tanársegéd, PKE  
 Titkár: Bordás Andrea, egyetemi adjunktus, PKE  
 Póttag: Domján Katalin, társult oktató, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup>		
1	Bíró Tünde	A kognitív tényezők szerepe a szövegértésben a III. osztályban
2	Bagosi Csilla-Mária	A tanulmányi eredményesség és a kreativitás összefüggéseinek vizsgálata negyedik osztályos gyerekeknél
3	Vincze Virág Franciska	A bölcsődei és az óvodai játék, játéktevékenységek összehasonlítása
4	László Beáta	A drámapedagógiai módszerek hatása a gyerekek motivációjára
5	Nagy Vanda Krisztina	Zenei ízlés és zenei aktivitás. A dupla szakos zenepedagógus hallgatók zenei ízlésének és zenei aktivitásának vizsgálata

Szerző: BAGOSI CSILLA-MÁRIA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája, BA, I. év

Témavezető: Bordás Andrea, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Nevelés- és Kultúratudományi Tanszék, PKE

## A TANULMÁNYI EREDMÉNYESSÉG ÉS A KREATIVITÁS ÖSSZEFÜGGÉSEINEK VIZSGÁLATA NEGYEDIK OSZTÁLYOS GYEREKEKNÉL

A kreativitást leggyakrabban úgy határozzák meg, hogy ez az a folyamat, amelynek a végeredményét az eredetiség, valamint a társadalmi érték vagy hasznosság jellemzi. A kreativitás és annak fejlesztése nagyon fontos, főleg kisiskolás korban, mert ez kihat a gyerekek egész életére, problémamegoldó képességére.

A kutatásomat egy Bihar megyei kisváros negyedikes osztályban végeztem. Itt a tanulók kreativitását mértem fel, összehasonlítottam a tanítónő által feltételezett értékekkel, majd külön vizsgáltam a lányok és fiúk kreativitását. Azt vizsgáltam, hogy van-e összefüggés a gyerekek tanulmányi eredménye és kreativitása között, hogyan látja mindezt a tanítónő; van-e különbség a fiúk és lányok kreativitása között.

Hipotéziseim a következők:

1. Feltételezem, hogy van összefüggés a tanulók tanulmányi eredményei és kreativitása között.
2. Feltételezem, hogy van különbség a fiú és lány tanulók kreativitása között.
3. Feltételezem, hogy a tanítónő szerint van különbség a fiúk és a lányok kreativitása között.

A kutatást a Torrance-féle kreativitásteszt három különböző feladatával végeztem el [szokatlan tárgyhasználat, megkezdett ábrák kiegészítése, körök kiegészítése]. A tesztek kiértékelésénél a kapott válaszokat egymáshoz viszonyítottam.

Az első hipotézisem csak részben igazolódott, mivel a tanulók tanulmányi átlaga és kreativitása között nem találtam szignifikáns összefüggést, viszont a kidolgozottság mint a kreativitás egyik faktora és a tanulók tanulmányi átlaga között igen. A következő két hipotézisem beigazolódott, a pedagógus a lányokat tartotta kreatívabbnak, a tesztek alapján viszont az derült ki, hogy a fiúk kreatívabbnak, bár csak a fluencia faktorban van szignifikáns különbség közöttük.

Szerző: BÍRÓ TÜNDE

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája, BA, II. év

Témavezető: Dr. Bartha Krisztina, egyetemi tanársegéd, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudomány Tanszék, PKE

### A KOGNITÍV TÉNYEZŐK SZEREPE A SZÖVEGÉRTÉSBN A III. OSZTÁLYBAN

A szövegértést már sokan vizsgálták, viszont kevés információnk van arról, hogy a kognitív funkciók hogyan hatnak erre. A kognitív folyamatoknak feltehetőleg fontos szerepük van az anyanyelv-elsajátításban, de hogy ezek, hogyan hatnak a szövegértésre és fejlesztésükkel javítható-e a szövegértés, még nem egészen világos. A kognitív tényezők közül a figyelem és a memória is azon tényezők közé tartozik, amelyek kihatnak a gyermekek szövegértésére.

A kutatásom négy fő kérdése: 1. Milyen szintű az írott és a hallott szöveg értése, valamint az emlékezet és figyelem? 2. Az osztályokon belül melyik nemnek jobb a szövegértési szintje, illetve a memória és figyelem teljesítménye? 3. Melyik területen teljesítenek jobban a gyermekek? A figyelemben vagy a memóriában és azokon belül melyik területek dominálnak? 4. Befolyásolja-e a figyelem és a memória a szövegértést?

A kutatásban 48 harmadik osztályos gyermek vett részt. Négyféle figyelemtesztet és kétféle memóriatesztet végeztem el. Emellett a szövegértésüket is teszteltem, egy hallott és egy olvasott szöveg segítségével.

Az eredményekből kiderül, hogy a gyermekek többségének nehézséget okoz a figyelem fenntartása, a figyelmet mérő teszt eredményei szignifikáns összefüggéseket mutatnak a szövegértési eredményekkel. A memóriatesztek eredményei sem közelítik meg az elvárt szintet.

Kiderült, hogy gondot kellene fordítani a gyermekek figyelmi képességeinek és memóriájának fejlesztésére. A kognitív funkciók nagy szerepet játszanak a szövegértésben, ugyanis az elmélyült olvasás során a gyermekek hatékonyabban megértik az olvasottakat és a lényegkiemelés is pontosabb, ha a figyelem és memória jól működik.

Szerző: LÁSZLÓ BEÁTA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája, BA, I. év

Témavezető: Bordás Andrea, egyetemi adjunktus, Bölcsészettudományi Kar, Nevelés- és Kultúratudományi Tanszék, PKE

## A DRÁMAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK HATÁSA A GYEREKEK MOTIVÁCIÓJÁRA

A drámapedagógia egy olyan művészetpedagógiai irányzat, amelynek alkalmazása során a résztvevők egy képzeletbeli [fiktív] világot teremtenek, ezen belül problémamegoldás valósul meg, melynek eredményeképpen tudással, tapasztalattal gazdagodnak, főként érzelmi fejlődésre tesznek szert [Kaposi, 2008, Marunák, 1991]. A drámapedagógia, mint módszer a játék nevelő hatását tárja és használja fel, rá épül. Ennek ellenére nem nevezhető játszadozásnak, hiszen a játékok tervezettek, ezáltal alárendelődnek az oktatási céloknak. Drámajátékokat témától függetlenül bármely órán alkalmazhatunk.

Az oktatásban a motiváción két egymással összefüggő dolgot értünk: egyrészt azt a belső késztetést, amely hatására a tanuló együttműködik a pedagógussal, másrészt azt a tevékenységet, melyet a pedagógus tesz annak érdekében, hogy a tanuló együttműködjön vele [Knausz, 2001]. A drámapedagógia mint módszer – leginkább játékos jellegével – képes motiválni a gyerekeket.

Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy milyen hatással van egymásra e két fogalom a gyakorlatban, vagyis hogyan befolyásolják a drámapedagógia módszerei a tanulók motivációját. Motiváltabbak-e a gyerekek, ha a pedagógus drámapedagógiai módszerek segítségével építi fel az órát? Nagyobb-e az aktív cselekvő magatartást tanusító gyerekek száma a drámapedagógiai módszereket alkalmazó pedagógus óráján, mint egy hagyományos módszerekkel felépített órán?

A következő hipotéziseket fogalmaztam meg:

1. A drámapedagógia mint módszer más, sokszor hatékonyabb motiváló eljárások alkalmazására ad lehetőséget a pedagógus számára.
2. Egy drámapedagógiai módszerekkel felépített órán a gyerekek nagyobb százaléka nyilvánul meg aktív résztvevőként, mint egy hagyományos módszerekkel felépített óra esetében. A drámapedagógia módszereinek alkalmazása esetében a tanórán a gyerekeknek huzamosabb ideig fenntartható a figyelme, mint egy hagyományos tanóra esetében.

Kutatási módszerként a megfigyelést alkalmaztam, két órát figyeltem meg

két 3. osztályban. A kísérlet eredményeképpen a megfigyelt órákra vonatkoztatva beigazolódtek a hipotéziseim. A drámapedagógia, mint módszer olyan motiváló eljárásokat is megenged, mint a manipulálás, cselekedtetés, játékos helyzet, problémaszituáció teremtése, míg a hagyományos módszerek alkalmazása során a domináns motiváló eljárások az elbeszélés változatossága, az intellektuális feszültséget keltő kérdés és az új, szokatlan eszköz bemutatása volt. Míg a drámajátékokat alkalmazó pedagógus osztályában a gyerekek körülbelül 80%-a aktívan megnyilvánult és figyelmét huzamosabb ideig fenntartotta, addig a másik csoport esetében a gyerekek körülbelül 40%-a vett részt az órán aktívan. A hagyományos csoport esetében az idő előrehaladtával a gyerekek figyelme is egyre inkább csökkent. Összegezve, a drámapedagógiai módszerek kedvező hatással vannak a gyerekek motivációjára.



Szerző: NAGY VANDA KRISZTINA

ELTE, Tanárképző Központ, Ének-zene és nemzetiségi német osztatlan tanári szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Hausmann Alice, egyetemi adjunktus, Művészeti kar, Zeneművészeti Tanszék, PKE

## ZENEI ÍZLÉS ÉS ZENEI AKTIVITÁS. A DUPLA SZAKOS ZENEPEDAGÓGUS HALLGATÓK ZENEI ÍZLÉSÉNEK ÉS ZENEI AKTIVITÁSÁNAK VIZSGÁLATA

A magyarországi felsőoktatásban viszonylag új fejlemény az osztatlan képzésben tanuló, dupla szakos hallgatók képzése. A neveléstudomány szakterületéhez kapcsolódó kutatásunk célja, hogy megtudjuk, mennyire élnek muzsikus-életet, és milyen a zenei ízlése azoknak a hallgatóknak, akik a zene mellett valamilyen humán vagy reál tantárgyból is tanári képe-sítést szereznek.

A kutatásban, melyet kérdőíves vizsgálatra alapoztunk, négy magyarországi egyetem - Eötvös Loránd Tudományegyetem [Budapest], Eszterházy Károly Főiskola [Eger], Nyíregyházi Főiskola [Nyíregyháza], valamint a Nyugat Magyarországi Egyetem, Savaria Egyetemi Központja diákjai vettek részt. Néhány fő kivételével az összes olyan hallgató közreműködött a kutatásban, akik jelen pillanatban ebben a rendszerben végzik a tanulmányaikat. Mivel az alapsokaság meglehetősen kis létszámú, eredményeink nem tekinthetők reprezentatívnak, csupán „helyzetjelentésnek”, amely azonban azért érdekes, mert képet nyújt a közoktatás számára képzett zenepedagógusok zenei ízléséről és zenével kapcsolatos magatartásáról.

Szerző: **VINCZE VIRÁG FRANCISKA**

Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar, Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar, Csecsemő- és kisgyermeknevelő szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Molnár Balázs, egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar, Hajdúböszörmény

## **A BÖLCSŐDEI ÉS AZ ÓVODAI JÁTÉK, JÁTÉKTEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA**

Jelenleg csecsemő- és kisgyermeknevelőnek tanulok, azonban már elvégeztem az óvodapedagógus szakot, így sikerült betekintést nyernem mind az óvoda, mind a bölcsőde világába. A játék mindkét intézményben kiemelt jelentőséggel bír. Kutatásom témája a játék vizsgálata a gyermek két másodlagos szocializációs színterén. Célom az volt, hogy a bölcsődei és az óvodai játék közötti különbségeket és hasonlóságokat feltárjam, szempontokat nyújtsak a hatékonyabb szakmaközi párbeszédhez.

Dolgozatomban összehasonlítom a két intézménytípus alapprogramjait, valamint empirikus módszerekkel is vizsgálom a megfigyelhető játéktevékenységeket, melyhez kérdőívet használtam. Az általam összeállított, önkitöltős kérdőívet Debrecen és 30 kilométeres körzetében lévő nagyvárosok bölcsődéiben, illetve véletlenszerűen kiválasztott óvodáiban osztottam ki 2016 februárjában. A kutatásban összesen 145 szakember vett részt, melyből 87 óvodapedagógus és 58 csecsemő- és kisgyermeknevelő volt.

Hipotéziseimben nagy különbséget, teljesen eltérő játéktevékenységet, pedagógusi beavatkozást feltételeztem a gyermekek játékát illetően. Vizsgálatom alapján azonban ez csak részben igazolódott. A szakirodalmi hivatkozásokkal szemben, a megkérdezett pedagógusok azt tapasztalják, hogy mindkét intézménytípusban az építő/konstruáló játéktevékenységek a legnépszerűbbek. A legmarkánsabb különbségek a játék társas sajátosságai-ban voltak kimutathatók, míg a játékkonfliktusok esetében csak egyes részmozzanatokban voltak eltérések.

## NYELV, KULTÚRA ÉS CIVILIZÁCIÓ ÉS TEOLÓGIA

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Maior Enikő, egyetemi docens, PKE  
 Alelnök: Szabó Roland, egyetemi tanársegéd, PKE  
 Tagok: Kocsis Katalin, egyetemi tanársegéd, PKE  
 Kulcsár Árpád, egyetemi tanársegéd, PKE  
 Titkár: Gáll Laura, egyetemi tanársegéd, PKE  
 Póttag: Székedi Ildikó, egyetemi tanársegéd, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup>		
1	Bereczki Andrea-Brigitta	A „kivülállás kultúrájáról” alkotott sztereotípiák és előítéletek
2	Moroz Bettina-Iulia	A Mona Lisa rejtély a reneszánsztól a tömegkultúráig
3	Szilágyi Noémi-Márta	A trauma-narratíva meghatározó szerepe a zsidó irodalomban
4	Erőss Anna	The structure of Hungarian language
5	Szabó Anita	Biharszentjános múltja és jelene
6	Lajos Édua	Magyar sziget az Avas hegység lábánál: Avasújváros
7	Feiszés Iulia-Gabriela	Sárkőzújlak – Az Avas kapuja
8	Kocsis Hajnal-Éva	Vallási képzetek és a hiedelemvilág megjelenése a magyar népmesében
9	Bodnár Lajos	Jókai Mór: „A kőszívű ember fiai” regényének vallástudományi vizsgálata

Szerző: BEREZKI ANDREA-BRIGITTA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többnyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. János Szabolcs, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## A „KÍVÜLLÁLLÁS KULTÚRÁJÁRÓL” ALKOTOTT SZTEREOTÍPIÁK ÉS ELŐÍTÉLETEK

A kilencvenes évek második felétől egyre több kutatót kezdett el foglalkoztatni a roma kultúra, s rohamosan megnőtt a cigánnyelvűekkel foglalkozó tanulmányok száma, de úgy gondolom, hogy egy máig ki nem merített témáról van szó. Olyan témák kerültek a figyelem középpontjába mint: cigánnyelvű munkavilágban, „cigánnyelvitikák”, civil törekvések, oktatási helyzetkép, etnikus sajátosságok, képzőművészet, irodalom, zene, vallás, előítéletek, megbélyegzés-történetek.

Ráczy Sándor a Cigánnyelvi című szociográfiai munkájában a roma kultúrát a kívülállás kultúrájának nevezi, mellyel egy hosszabb ideig tartó vitát indított el a kutatók között. A cikkben a következőket mondta: „Igen nagy tájékozatlanság uralkodik a magyar társadalomban a cigánnyelvről, vagy ha úgy jobban tetszik, a romaságról. Ez ugyanis nem csak eltérő etnikum, hanem egy hosszú évszázadok vándorlása során kialakult sajátos, külön civilizáció, a kívülállás kultúrája. Amely a többségi társadalmak számára el sem képzelhető, alacsony igény szintű életfeltételeket nyújtott, ám azt mindig a szegénység szolidaritásának biztonságával.” [Romano Ráczy, 2009.]

Dolgozatomban a következő feltevéseket szándékozom vizsgálni: a felsőbb oktatásban részesült személyek kevesebb előítélettel rendelkeznek, hiszen látókörük szélesebb, ismereteik gazdagabbak akár a cigánnyelvről kapcsolatban is; valamint azt, hogy a cigánnyelvről alkotott olyan sztereotípiák, mint a munkakerülő, zenekedvelő még mindig élnek a köztudatban. Kutatásom végső célja, hogy ismereteink bővítésével e kultúra ne a kívülállás kultúrája legyen, hogy fogadjuk be, ismerjük meg, s legyünk olykor részesei is annak.

Szerző: **MOROZ BETTINA-IULIA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többszínűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## **A MONA LISA REJTÉLY A RENESZÁNSZTÓL A TÖMEGKULTÚRÁIG**

Dolgozatom témája több kutatási területhez is kapcsolható, de elsősorban a művészettörténetből indul ki Mona Lisa mosolyának kutatásáról szól, betekintéssel a virágzó Reneszánsz korába, Leonardo da Vinci munkásságán keresztül, egészen az irodalomig és filmvilágig, amíg eljutunk napjainkig, a tömegkultúra koráig. Dolgozatom témájának ötletét az Összehasonlító médiaelemzés nevezetű tantárgyam adta, mivel ez egy sokat tanulmányozott és közkezdelt témának számít főként a kutatók, irodalmárok, a média vagy akár a hétköznapi emberek körében is.

Először is röviden ismertetem a virágzó Reneszánsz korát, ahol megismerjük Leonardo da Vincit és híres festményét a Mona Lisat, betekintést nyerünk ezen festmény történeti háttérébe, majd ennek elemzésébe is, amit majd Pierre la Moure Mona Lisa magánélete című életrajzi regényének bemutatása követ majd, itt megismerhetjük Mona Lisa teljes életének történetét, aztán ezt követi majd Mike Newell Mona Lisa smile [Mona Lisa mosolya] című filmje amiben csak megemlékezésre kerül a portré, de ha figyelmesek vagyunk akkor hasonlóságokat fedezhetünk fel a főszereplő, Katherin Wathson [Julia Roberts] és Mona Lisa személyisége között. Ezt követően szeretném kiemelni a különbségeket is Mona Lisa személyiségével kapcsolatban, majd én is próbálom megtalálni a rejtélyes mosoly magyarázatát. A kutatásban használt főbb segédeszközök művészettörténeti könyvek, életrajzi regény, film, sajtócikkek.

Kutatási eredményként felmutatható, hogy hasonlóságok fedezhetőek fel főként a festmény és az életrajzi regény között de mindemellett minden analizált műalkotás tartalmaz egyedi szépségeket. Amint azt különböző kutatások sorozata is tükrözi, rengeteg spekuláció látott napvilágot a rejtélyes mosollyal kapcsolatban, de ennek ellenére mégis létezik reális magyarázat a rejtélyes mosolyra ami tudományosan bizonyítható.

Szerző: SZILÁGYI NOÉMI-MÁRTA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Többynyelvűség és multikulturalitás, MA, II. év

Témavezető: Dr. Varga Péter, egyetemi docens, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék, PKE

## A TRAUMA-NARRATÍVA MEGHATÁROZÓ SZEREPE A ZSIDÓ IRODALOMBAN

„ [...] Szükségét éreztük, hogy a ‘többieknek’ meséljünk, a ‘többieket’ beavassuk, a szabadulás előtt és után is közvetlen és erőszakos késztetésként jelentkezett bennünk az igény, olyannyira, hogy már-már az elemi szükségleteinkkel vetekedett [...] a belső felszabadulás reményében írtam meg ezt a könyvet.” Primo Levi: Ember ez?

Primo Levi olasz származású Holokauszt-túlélő, aki az 1947-ben megjelent könyvében így elmélkedett könyve megírásának okáról, tökéletesen megfogalmazta azt az igényt, amely sok Holokauszt-túlélőt a szabadulás után intenzíven foglalkoztatott: írni a lelki felszabadulás reményében.

Dolgozatomban a második világháború utáni zsidó irodalom jellemzőire térek majd ki, azon belül is leginkább a trauma-narratívákkal fogok foglalkozni. Mivel a dolgozatom leginkább csak a tematika elméleti síkjaira kíván kitérni, meg fogom vizsgálni a trauma, mint fogalom mibenlétét s annak pszichológiai vetületeit. De mielőtt kitérnék a trauma tematikájára be szeretném mutatni a zsidóság rövid történelmi hátterét, mely mint olyan elkerülhetetlenül a trauma forrása, azaz a Holokauszt irányába terelődött. Emelett prezentációm során a poszttraumás stressz fogalma, vagy éppen a Holokauszt szindróma kifejezés is helyet kap majd.

Emellett megemlítsre kerül majd a poszttraumás növekedés pozitív vagy esetleg negatív folyamata is, melyet a túlélők szabadulásuk után tapasztaltak. A lelki béke megtalálása érdekében, mint már említettem, sokan az íráshoz menekültek. Dolgozatomban azt szeretném bemutatni, hogy mik voltak és a mai napig mik azok a pszichológiai okok, melyek a túlélőket s azok leszármazottait írásra készítették. Emelett célom, hogy egy áttekinthető és informatív összegzést nyújtsak a témáról.

Szerző: ERŐSS ANNA

PKE, Művészeti Kar, Képzőművészeti szak, BA, I. év

Témavezető: Izsák Hajnalka, egyetemi tanársegéd, PKE

## THE STRUCTURE OF HUNGARIAN LANGUAGE

According to the theory of Varga Csaba, Hungarian is one of the most ancient languages. By analyzing the pictures and symbolism that it uses, the most primeval world is revealed. The most important idea refers to the relationship between the part and the whole, that determines the entire system of the language. Ancient humans found a way of communication by freezing the images through which they knew the world, into phonetic constructions. This way many lexical groups have a common image linking them. From that point comes a most significant recognition that explains how the Hungarian language could stay relatively unchanged, while other Indo-European languages seem to be variable.

Szerző: SZABÓ ANITA

PKE, Közgazdaságtudományi kar, Bank és pénzügy szak, BA, I. év

Témavezető: Kocsis Katalin, egyetemi tanársegéd, PKE

## BIHARSZENTJÁNOS MÚLTJA ÉS JELENE

A dolgozatom célja szülőfalum, Biharszentjános történelmének feltárása, illetve bemutatása. A legfőbb szándékom a dolgozat írása, szerkesztése közben az volt, hogy bemutassam Biharszentjánost, a falu múltbeli történéseit, illetve ezen események kapcsolódását a magyarság történetéhez. Nagy segítségemre szolgáltak a dolgozat megírásában különböző internetes források és Kupán Árpád munkája, aki könyvében rengeteg információt közöl Biharszentjános múltjáról.

Részletesen végigtanulmányoztam Biharszentjános múltbeli eseményeit, illetve az itt élt emberek szokásait. Számomra nagyon érdekesítő, izgalmas volt felkutatni, tudomást szerezni arról, hogy a nagy, sorsfordító események a szülőhelyemre is kihatottak, mint a kereszténység felvétele, a mohácsi vész, a magyar forradalom vagy a világháborúk, építészeti, tárgyi és szellemi emlékek sokaságát hagyván az utókorra. Feltételeztem, hogy ezek az események befolyásolták az emberek szokásait, életfelfogását is, de a létfenntartásért folytatott harc minden nehézségen átsegítette az ittenieket. A földművelés alapvető tevékenység az itt élő emberek életében és ez az életforma több száz évre gyökerezik vissza, akárcsak az, hogy áruikat Nagyváradon értékesítik.

Büszkeséggel tölt el, hogy a mai Biharszentjánoson élő emberek megőrizték a hagyományaikat, és az, hogy ennek a sok vihart átélt kicsiny közösségnek én is tagja lehetek.



Szerző: LAJOS ÉDUA

PKE, Közgazdaságtudományi kar, Bank és pénzügy szak, BA, I. év

Témavezető: Kocsis Katalin, egyetemi tanársegéd, PKE

## MAGYAR SZIGET AZ AVAS HEGYSÉG LÁBÁNÁL: AVASÚJVÁROS

A dolgozatomban szülőfalum, Avasújváros múltjáról és hagyományairól szeretnék értekezni. Célom, hogy minél több emberrel megismertessem ezen kicsi magyar falu történetét, élő és már eltűnt hagyományait, azt a falut, amely román környezetben megőrizte magyar jellegzetességeit, hagyományait. Elsősorban nem a falu történelmét szeretném bemutatni, bár a téma kutatása során meggyőződtem róla, hogy Avasújváros is zaklatott történelmi háttérrel rendelkezik. Sokkal jobban foglalkoztatott az ott élő emberek élete, mindennapjai, ezért ennek gyökereit, eredetét kezdtem vizsgálni.

Feltételeztem, hogy a településem lakóinak életmódja sokat változott az idők során a jelenlegi állapotokig, ezért arra kerestem a választ, hogy vajon hogyan nézett ki a település arculata, az emberek élete évtizedekkel, évszázadokkal ezelőtt. Mivel a falum mind a mai napig erősen őrzi hagyományait, valószínűnek tartottam, hogy éppen ez a szigorú hagyományokhoz való kötődés tette lehetővé, hogy Avasújváros egy szinte teljesen román környezetben is megtartsa magyar jellegét, valóságos „magyar szigetként” éljen tovább az Avas-hegység aljában.

A dolgozatom elkészítéséhez a faluról szóló szakirodalom tanulmányozását és az interjú módszerét választottam. Kutatásom elkészítésében segítséget kaptam nagyszüleimtől, Gellén Sándor helyi lelkes úrtól és a falubeliektől.

Szerző: FEISZÉS IULIA-GABRIELA

PKE, Közgazdaságtudományi kar, Bank és pénzügy szak, BA, I. év

Témavezető: Kocsis Katalin, egyetemi tanársegéd, PKE

## SÁRKÖZÚJLAK – AZ AVAS KAPUJA

A dolgozatom Sárközüjlakról szól, szülővárosomról. Ez az a település, ahol a gyermekkoromat töltöttem, ahová iskolába jártam. Kedvelem szülőhelyemet, ismerem az itteni emberek életét, mindennapjait, ez indított el a dolgozat megírására.

A dolgozatom címe Sárközüjlak – Az Avas kapuja. Célom annak bemutatása, hogy hogyan alakult az emberek élete a kezdetektől napjainkig, hogy hogyan találtak fel különféle dolgokat a jobb megélhetés reményében. Nagyon érdekelt az, hogy milyen események zajlottak itt a múltban, hogyan vészelték át az őseim a háborús időket, milyen szokásaik és hagyományaik alakultak ki az idők során. Mindez arra ösztönzött, hogy ezt a dolgozatot elkészítsem. Dolgozatom megírásához a városról megjelent monográfiákat, valamint saját megfigyeléseimet, ismereteimet használtam fel.

Kedvelem szülőhelyemet, ismerem az itteni emberek életét, mindennapjait, büszke vagyok arra, hogy egy ilyen gazdag, életrevaló közösségnek lehetek a tagja. Az itteni emberek iránt szeretnék tisztelegni dolgozatom elkészítésével.

Szerző: KOCSIS HAJNAL-ÉVA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Vallástudományok szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi docens, PKE

## VALLÁSI KÉPZETEK ÉS A HIEDELEMVILÁG MEGJELÉSE A MAGYAR NÉPMESÉBEN

A mai társadalmunkban a népmesék egyre inkább a háttérbe szorulnak. Sokan azzal érvelnek, hogy a népmesék már rég elavultak, nem tükrözik híven a modern társadalmunkat. Dolgozatomban arra próbálok rámutatni, hogy a népmesék nem csak egyszerű mesék, melyek szájról-szájra terjedtek, hanem a magyar nép hiedelemvilágát is visszatükrözik. Jelen dolgozatom egy nagyobb munka része kíván lenni, melyben igazolom, hogy a népmesék és a hiedelemvilág közös töről fakadnak. Célom, hogy a népmesék és a hiedelemvilág kapcsolatáról minél tisztább képet kapjak. Hiszen a mesék és a hiedelmek közötti összefüggések abból is adódnak, hogy a mese és a hitvilág, különösen a magyar folklórban, állandó és kölcsönös hatással van egymásra. Világos tehát, hogy például a túlvilágról, a többretegű világokról szóló elképzelések, továbbá a halál, ördög, kísértet, táltos, a természetfeletti erővel rendelkező hősök, a mágikus eljárások, az állatá változások, a halálból való életre kelés mind a mesékben, mind a hiedelmekben azonos szemléletet, felfogást tükröz. A mesei világot meghatározza a hiedelemvilág, sokan rámutattak, hogy a mesékből sokkal inkább rekonstruálni lehet az ősi hiedelemrendszert és a magyar ősvallást. Az ősvallás, a hiedelemrendszer nemcsak az élet minőségét és milyenségét, de a kultúrába való belenevelődést is erősen meghatározza.

Szerző: BODNÁR LAJOS

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Vallástudományok szak, MA, II. év

Témavezető: Dr. Kovács Ábrahám, egyetemi docens, PKE

## **JÓKAI MÓR: „A KŐSZÍVŰ EMBER FIAI” REGÉNYÉNEK VALLÁSTUDOMÁNYI VIZSGÁLATA**

A tudományos munka általában egy-egy szakterület kis részéhez kötődik, a tudományok közötti szintézis viszont nem túl gyakori. Igaz ez az irodalom és a teológia ill. vallástudomány területeire is. Jókai és a vallás témakörében lényegében a múlt század első évtizedeiben születtek különféle [általában rövidebb terjedelmű] tanulmányok, ill. néhány tanulmányt találhatunk az utóbbi 8-10 év termésében is. Dolgozatomban egy közismert szépirodalmi mű részben vallástudományi, részben teológiai vizsgálatát tűztem ki célul, melynek során először is elkülönítettem a szövegbe ágyazott vallási szövegeket, szentírási idézeteket, megvizsgáltam a vallásos kifejezések metaforikus használatát; majd a vallástudományok és a teológiai tudományok különféle ágai szerint – pl. vallási néprajz, vallás és politika, vallás és tudomány, dogmatika, stb. – igyekeztem a regényt elemezni. Külön figyelmet fordítottam a nem keresztyén szereplők bemutatására. Munkám során több esetben hivatkozok más regényekre is, amelyekben a szerző hasonló gondolatokat hoz fel vagy hasonló művészi eszközöket használ. Feltevéseim – hogy ti. Jókai regényeiben gyakran előfordulnak vallási kifejezések, utalások, ill. hogy az író mély hite a regényekből világosan kimutatható – megerősítést nyertek munkám során.

## TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Homoki Andrea adjunktus, Szent István Egyetem  
 Dr. Csoba Judit egyetemi docens, Debreceni Egyetem  
 Tagok: Dr. Bernáth Krisztina, egyetemi adjunktus, PKE  
 Dr. Gál Katalin, egyetemi adjunktus, PKE  
 Szűcs Enikő egyetemi adjunktus, PKE  
 Székedi Levente egyetemi adjunktus, PKE  
 Póttag: Pásztor Rita egyetemi adjunktus, PKE

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -11 <sup>30</sup> , 11 <sup>30</sup> -12 <sup>00</sup> , 12 <sup>30</sup> -14 <sup>00</sup>		
1	Csányi Emese	Az iskolai szociális munka és prevenció
2	Kubas Eleonóra	A stressz tudatos kezelése természetjárással és önfejlesztő technikákkal
3	Magyari Tímea	A média hatása a gyerekek agresszivitására
4	Szilágyi Henrietta-Orsolya	Helyzetjelentés a romániai asszisztált reprodukciós eljárásokat alkalmazó klinikákról
5	Kelemen Zelma	Szefli, a XXI. századi szenvedélybetegség
6	Bátori [Farkas] Mária-Gyopárka	A vidéki elvált szülők és gyermekeik problémái
7	Kedves Tamás-Róbert	A migráció általános és mai vonatkozásai
8	Kelemen Anna Gyöngy	Az esélyegyenlőség interdiszciplináris megközelítése
9	Marton Mihály	Előkészítő osztályos gyerekek társadalmi és oktatási inklúziója

10	Vékony Orbán Rita	Szorongásos zavarban szenvedő gyermekek esélyegyenlősége és felzárkóztatása az elemi oktatásban
11	Virág Ádám	Szociális gazdaság = szolidáris gazdaság?
12	Zsisku [Gergely] Gabriella-Hajnalka	Jövőkép és iskolai lemorzsolódás a magyarkéci roma közösségben

Szerző: BÁTORI [FARKAS] MÁRIA-GYOPÁRKA

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, II. év

Témavezető: Dr. Szilágyi Györgyi, egyetemi tanár, PKE

## A VIDÉKI ELVÁLT SZÜLŐK ÉS GYERMEKEIK PSZICHOSZOCIÁLIS PROBLÉMÁI

A társadalomtudomány szakirodalomból jól tudjuk, hogy a házasság felbontását választó szülők, gyermekeik és az őket oktató-nevelő pedagógusok olyan komplex, szerteágazó problémákkal szembesülnek, amelyek felmérése is multidiszciplináris szemléletet tesz szükségessé. A jelen dolgozat célkitűzése az általam „válási árváknak” nevezett, Nagyvárad körzetében élő kisiskolú korú gyermekek sajátos problémáinak multidiszciplináris vizsgálata. A korcsoport választását az indokolja, hogy – a témakör szakértői szerint – elsősorban a kisiskoláskorra jellemző a családból kilépett szülő iránti etöteljes vágyakozás.

Kutatásom több tudományterület szemléletmódját is ötvözni kívánja, ám a megközelítésem mindenekelőtt pszichológiai és pedagógiai jellegű. A problémák azonosítása, részletezése mellett igyekeztem konkrét javaslatokat is megfogalmazni, hiszen a válási krízisben lévő szülők és gyermekeik sajátos helyzetét megcélzó szociálpolitikai intézkedések rendkívül hiányosak. További gondot jelent az, hogy pedagógusaink nem készültek fel a válási krízis miatt viselkedészavarokat mutató gyerekekkel való munkára, sajnálatos, hogy ezen a téren olykor még passzivitással is találkozunk. Bízok abban, hogy a dolgozatban megfogalmazott [szociálpolitikai] javaslatokat a szakértői közönség hatékonyan találja, a válófélben lévő vagy elvált szülők pedig segítségként tekintenek ezekre.

Szerző: **CSÁNYI EMESE**

Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Szociális munka, Gyula, BA, II. év

Témavezető: Dr. Homoki Andrea adjunktus, Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Szociális munka alapképzés, Gyula

## **AZ ISKOLAI SZOCIÁLIS MUNKA ÉS PREVENCIÓ**

Dolgozatom célja és egyben kutatási célom interpretálni azt a tényt, hogy ma Magyarországon az iskolában működő gyermekvédelmi preventív tevékenységek feltárása, bővítése, reformálása sürgető tény. Célom rávilágítani, arra a körülményre, hogy az iskolákban szükség van a szociális munkájára, koordináló, kezdeményező, mediáló tevékenységeire. Aktualitása nem kérdés, hiszen 2016 februárjában egy 12 éves fiú felakasztotta magát romló tanulmányi eredményei miatt és búcsúlevelében azt írta, nem látott más kiutat. Ami még inkább előtérbe helyezte ezt a témát, az új törvényi változás, amely 2018. januártól kötelezővé teszi a szociális munkás alkalmazását az iskolákban. Feltételeztem, hogy az iskolában preventív gyermekvédelmi tevékenységet végző vagy az ezért vezetői felelősséget vállaló iskolaigazgatók számára is ez egy fontos szakmai kihívás. Jelen dolgozat a félig strukturált interjúk adatainak elemzését tartalmazza. Az elkészített interjúk elemzett részletei alapján fontos eredményként említhető, hogy az iskolában dolgozó gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátorok is támogatnák az iskolai szociális munkás alkalmazását, hogy a megelőzés mindig olcsóbb és hatékonyabb megoldás a korrekciónál. A publikáció elkészítése során arra kaptam meggyőző választ, hogy az iskolai szociális munkás összekötő az otthon, az iskola és a közösség között, s mint az iskola tagja, speciális szolgáltatásokkal tudja segíteni és támogatni a diákokat a tanulás és a szocializáció folyamatában.



Szerző: **KEDVES TAMÁS-RÓBERT**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, I. év

Témavezető: Dr. Szarka Árpád egyetemi tanár, PKE

## **A MIGRÁCIÓ ÁLTALÁNOS ÉS MAI VONATKOZÁSAI**

A dolgozat a modern kori migráció történelmi előzményeinek és mai valóságának bemutatására vállalkozik, elemezve a nyugati világ felé irányuló migrációs folyamatokat, a befogadó országok bevándorláspolitikáját valamint a migránsokkal kapcsolatos társadalmi felfogásokat.

A történelmi áttekintésben részletesen foglalkozunk a hagyományos migrációs célországoknak számító Egyesült Államok helyzetével. A függetlenség kivívása után az új állam közel másfél évszázadig a korlátozásmentes bevándorláspolitikát híve volt, ámbar ebben a tekintetben az ázsiaiakat egyértelműen diszkriminálták. A migráció a XX. század első évtizedében tetőzött, amikor a bevándorlók száma éves szinten is meghaladta a lakosság 1%-át és ez már az egyébként lendületesen fejlődő amerikai gazdaság számára is komoly kihívást jelentett. Ezzel magyarázható, hogy 1921-ben a kongresszus elfogadta a kvótatörvényt, amely éves bevándorlási kvótákat szabott meg az egyes kibocsájtó országok számára.

A migrációról szóló áttekintésünk további részében részletesen kitérünk az Amerikába és Európába irányuló migráció demográfiai sajátosságaira, a kivándorlást gyorsító történelmi eseményekre, külön bemutatva a jellegzetes donor államokat. Foglalkozunk az elsősorban Magyarországra telepedett erdélyi magyar migránsok kérdéskörével is, külön megvizsgálva a kivándorlási döntések motivációs hátterét. Végezetül leírjuk a jelenlegi, Európába irányuló, nagy tömegeket megmozgató migráció okait, következményeit és a rá adott társadalmi válaszokat.

Szerző: KELEMEN ANNA GYÖNGY

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, II. év

Témavezető: Dr. Flóra Gábor egyetemi tanár, PKE

## AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG INTERDISZCIPLINÁRIS MEGKÖZELÍTÉSE

A dolgozat az esélyegyenlőséget vizsgálja szociológiai, jogi és társadalomfilozófiai megközelítésből. Célja beazonosítani azokat a területeket, amelyek hátráltathatják, illetve segíthetik a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi inklúzióját. A kutatás eredményei kiindulópontként szolgálhatnak olyan további kutatási és gyakorlati tevékenységekhez, amelyek a többségi társadalom érzékenyítését szolgálják. A kutatás hipotézise szerint az esélyegyenlőség fogalma elavult, a köré társult fogalmak és tapasztalatok a többségi társadalom számára torzák, ezért nem segítik hatékonyan a marginalizált csoportok társadalmi inklúzióját. A hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásának egyik fő színtere az oktatás, azonban a közoktatás, jelenlegi működési módja lévén, inkább konzerválja a társadalmi különbségeket, vagy tovább mélyíti azokat. Az oktatás területén az esélyegyenlőség fogalma helyett a szakirodalom a méltányosság fogalmát kezdte használni az utóbbi években. Bár a jogi-szociológiai fogalomkört tekintve ugyanarról a célkitűzésről van szó, a szociálpolitikában nem terjedt el ez a szóhasználat, pedig a társadalmi kommunikációt alapvetően ez határozza meg. Míg az oktatásban vitathatatlanul fontos a méltányosság szemléletének interiorizálása, a szociálpolitika többi területén nem érzékelhető ennek a fogalomnak a térnyerése. A megfelelő szóhasználat a társadalmi kommunikáció során javíthat a többségi társadalom megítélésén, javítva ezzel a társadalmi inklúzió esélyeit. A kutatás a kvalitatív adatelemzés módszerét alkalmazza, makroszintű társadalmi mechanizmusok feltérképezése céljából. Célja egy olyan szintézis, amely javaslatot tesz egy funkcionális fogalomhasználatra.

**Szerző: KUBAS ELEONÓRA MÁRTA**

Szent István Egyetem, Gyula, Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Egészségügyi szervező szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Homoki Andrea egyetemi adjunktus, Szent István Egyetem, Gyula, Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet

## **A STRESSZ TUDATOS KEZELÉSE TERMÉSZETJÁRÁSSAL ÉS ÖNFEJLESZTŐ TECHNIKÁKKAL**

A stressz korunk népbetegsége. A stresszel összefüggő egészségi problémák kialakulhatnak munkahelyi túlterheltség, fizikai- és információterhelés miatt, valamint a tartós figyelemkoncentráció is megterheli szervezünket. A testi-lelki egyensúly helyreállítására nő az igény a természetjárás, bakancsos túrák, lassú távol-keleti mozgáskultúrák gyakorlására, mely a stresszoldás alkalmazásának egyre növekvő tudatossági szintjét jelzi. Az egészségturizmus látogatói elsődleges motivációja az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése természetes gyógytényezők alkalmazásával, melyek közül a gyógyklímáknak kiemelkedő jelentősége van kimerültség, álmatlanság esetén. Egyre népszerűbb turisztikai tevékenységek preferált térségei közé tartozik a Visegrádi hegységben fekvő Dobogókő. Feltételezéseimmel feltárom a stressznek, mint hétköznapi jelenségnek okait, következményeit, eddigi tudományos munkák feltérképezését és ehhez kapcsolódó trendek elemzését. Valamennyi feltételezésem a stressz tudatos megoldásáról szól. Célom egy olyan program létrehozása, mely megmutatja az érdeklődőknek a kirándulás egyéni élményét, az összhang megteremtését a természettel. A stresszterhelési szint csökkentésére légzéssel, agyi tevékenységgel kombinált mozgás elsajátításával, majd a hétköznapi életbe való beillesztésével, beépül a mozgás, mint védőfaktor, és a helyes légzés és relaxáció segíti az elme és test megnyugtatását. Kutatásom során két békéscsabai turisztikai céllal működő civil szervezet vezetőjével és egy egyéni túravezetővel készítettem strukturált interjút, valamint bemeneti és kimeneti fókuszcsoportos interjút készítettem az általam ajánlott program előtt és után.

Szerző: **MAGYARI TIMEA**

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi kar, Köz-egészségügyi szolgáltatások és politikák szak, II. év

Témavezető: Dr. Krizbai Tímea egyetemi adjunktus, Sapientia, Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar

## **A MÉDIA HATÁSA A GYEREKEK AGRESSZIVITÁSÁRA**

Bevezetés: A kommunikációban, a média az információ rögzítésére és közvetítésére használt eszközöket jelenti. A média szót gyakran használják a tömegtájékoztatási eszközök szinonimájaként. A filmekben, sorozatokban sokszor jelenik meg erőszak. Az emberek elveszíthetik józan ítélőképességüket, többé nem tudnak különbséget tenni a TV-ben látott és a valóságos világ között. A televízió a gyerekekre gyakorolt hatásában a legaggasztóbb, hogy nagyon sok gyerek válogatás nélkül néz, nézhet bármilyen műsort. Ezért is nevezik a TV-t gyakran „elektronikus babysisternek”, „vezetőkes drognak”.

Célkitűzések: Jelen vizsgálat célja a gyerekek médiafogyasztási szokásai a szülők prizmáján keresztül, illetve annak kutatása, hogy a gyerekek agresszivitását milyen mértékben befolyásolhatja a média.

Módszerek és eszközök: A vizsgálati populáció 18 gyerek [6-7 év], akik egy kísérletben vesznek részt. A foglalkozás első felében az egyik csoport agresszív tartalmú, a másik csoport vidám, agresszivitástól mentes filmet néz. Ezt követően mindkét csoport külön foglalkozáson vesz részt és azt figyeljük, hogy a film milyen hatással volt a viselkedésükre. Ugyanakkor minden gyerek szüleivel kérdőívet töltetünk ki, mellyel felmérjük a gyerek otthoni TV, internet, számítógép és okostelefon használati szokásait. Eredmények: a várható eredmény az lenne, hogy az agresszív filmnézés hatással van a gyerekek viselkedésére, ugyanakkor agresszív viselkedést is kiválthat bennük. Következtetés: fontos, hogy korlátozva legyen az, hogy mit nézhet a gyerek a TV-ben vagy az interneten, hogy milyen játékokat játszik, mivel ezzel is megelőzhetjük a gyerekekben kialakuló agresszivitást.

Szerző: **MARTON MIHÁLY**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, II. év

Témavezető: Dr. Flóra Gábor egyetemi tanár, PKE

## **ELŐKÉSZÍTŐ OSZTÁLYOS GYEREKEK TÁRSADALMI ÉS OKTATÁSI INKLÚZIÓJA**

A fogyatékossgal élő gyerekek inkluzív oktatása a korszerű pedagógia egyik legkomplexebb kérdésköre, hiszen ezeknek a marginalizált, hátrányos helyzetű kiskorúaknak a társadalmi befogadása és felzárkóztatása nehezen kezelhető a hagyományos oktatási rendszer keretei között. Ez a kérdéskör azért is foglalkoztat, mert jómagam is egy olyan intézmény munkatársa vagyok, amely a különböző fogyatékkal élő gyerekek előkészítő osztályos képzését biztosítja.

A résztvevő megfigyelés módszerét használó, feltáró jellegű kutatásom a gyerekek oktatási és közösségi inklúzióját vizsgálja a családi-társadalmi háttér, az egészségi állapot és a speciális tanulási szükségletek összefüggésrendszerében. A helyzet minél teljesebb elemzése érdekében szakértői interjút készítettem az említett oktatási intézmény pedagógusával. A vizsgálódás sajátos kérdése az iskolai integrációval kapcsolatos: arra próbáltam választ kapni, hogy a fogyatékossgal élő gyerekek előkészítő osztályos felzárkóztató képzése milyen mértékben készíti fel őket a „normál” iskolai képzésben való részvételre.

Szerző: **VÉKONY [ORBÁN] RITA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, II. év

Témavezető: Dr. Szilágyi Györgyi egyetemi tanár, Dr. Flóra Gábor egyetemi tanár, PKE

## **SZORONGÁSOS ZAVARBAN SZENVEDŐ GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE ÉS FELZÁRKÓZTATÁSA AZ ELEMI OKTATÁSBAN**

A szorongásos zavarok sajnos mára már népbetegségnek számítanak, ráadásul ezek a többé-kevésbé súlyos mentális problémák veszélyeztetik az egyén családi, közösségi életének a harmóniáját és negatívan befolyásolják a munkahelyi teljesítményét is. Az egész társadalom működését érintő szorongásos zavarok előzményei az esetek többségében a gyermekkorba nyúlnak vissza [iskolai frusztrációk, megoldatlan családi konfliktusok, kommunikációhiány stb.] A felnőttkori, akár súlyos pszichés betegséggé is alakuló szorongásos zavarok zöme megelőzhető, ám ehhez szükséges a szorongás, illetve az ezt kiváltó tényezők felismerése és a helyzet megfelelő kezelése már a gyermekkorban.

Dolgozatomban a szorongás kialakulásának, megnyilvánulási formáinak, valamint egyéni és társadalmi hatásainak a lélektani, társadalomtudományi és pedagógia megközelítéseit foglalom össze, ezt követően pedig külön kitérek az elemi oktatási rendszerben tanuló, szorongó kisdíákok helyzetének javítását szolgáló megoldások bemutatására. Céloom, hogy rámutassak és felhívjam a figyelmet a gyermekkori szorongás látható és láthatatlan jeleire, hatásaira, a probléma különböző dimenzióira és természetesen a válaszokra is.

A konkrét vizsgálat egy beavatkozásmentes terepkutatás, megfigyelés, amelyet öt különböző osztályban végeztem, tíz gyereket, hat fiút és négy lányt érintett. A megfigyelést kiegészítendő interjúkat készítettem a kiválasztott iskolák pedagógusaival. Dolgozatom végkövetkeztetése, hogy minél inkább sikerül megérteni és felismerni a szorongást már a korai időszakban, annál nagyobb valószínűséggel lehet optimálisan kezelni a kialakult negatív érzelmi zavarokat. A kezelés csak akkor lesz sikeres, ha ehhez nem csupán az iskola, hanem a tanuló szűkebb és tágabb társadalmi környezete is hozzájárul.

Szerző: **SZILÁGYI HENRIETTA-ORSOLYA**

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi kar, Köz-egészségügyi szolgáltatások és politikák szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Krizbai Tímea egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar

## **HELYZETJELENTÉS A ROMÁNIAI ASSZISZTÁLT REPRODUKCIÓS ELJÁRÁSOKAT ALKALMAZÓ KLINIKÁKRÓL**

Bevezetés: Statisztikai adatok szerint Romániában a 35 évnél idősebb nők 30%-a, illetve a 40 évnél idősebbek 50%-a meddő. A meddő házaspároknál 40%-ban a nő, 40%-ban a férfiak terméketlenek, és 20%-ban a meddőség oka ismeretlen marad [Bús, 2011]. A meddőséget sokan tabuként kezelik, és néha saját családjuk körében is szégyellik, holott ez elterjedt társadalmi problémának számít. Az a tény, hogy egy pár meddő, egyáltalán nem jelenti azt, hogy soha nem lehet saját gyermekük. A meddőség mindig páros gond, amit ma már a jól fejlődő orvostudománynak köszönhetően sikeresen kezelni lehet. Czeizel Endre szerint a lombikbébi módszer egy fantasztikus előrelépés a férfi illetve a női meddőség kezelésében, sőt a genetikában is. A mesterséges megtermékenyítés az ikerszületések gyakoribb előfordulását is elősegítheti. Ennek a módszernek köszönhetően olvashatunk napjainkban a többes ikerszületésről, kezdve az ötös ikrektől egészen a kilencesig [Krizbai&Bartha, 2015]. Célkitűzés: jelen vizsgálat célja a romániai meddőségi klinikáknak a meddőség kezelésében elért eredményeinek elemzése. Céloom a klinikák által közölt statisztikai adatok alapján megvizsgálni, hogy a meddő párok milyen arányban fordulnak a klinikákhoz, milyen feltételeknek kell megfelelniük, mekkora összegre van szükség egy lombikbébi beültetéshez. Módszerek: a romániai lombik központok statisztikai jelentéseit elemzem. A hivatalos honlapokon szereplő adatok alapján készítek összehasonlító elemzést, illetve egy esettanulmányt a marossszentgyörgyi Zygota Meddőségi központról. Eredmények: 2012-ben Romániában 2000 mesterséges megtermékenyítésre került sor. A statisztikai adatok szerint évente 10 ezerre lenne szükség, mivel minden hatodik pár fogamzási problémákkal küzd [Vass Gy, 2014]. Az Európai Humán Reprodukciós és Embriólogiai Társaság közleménye szerint 1978 júliusa óta világszerte 5 millió lombikbébi született [EHRET, 2012]. Következtetés: jelen vizsgálat hasznos adatokat szolgáltat a romániai meddőségi klinikák helyzetéről. A továbbiakban igen fontos lenne azt vizsgálni, hogy világviszonylatban hol tartunk, milyen egészségügyi szabályozás áll az asszisztált reprodukciós eljárások mögött.

Szerző: **VIRÁG ÁDÁM**

Debreceni Egyetem, Szociológia szak, I. év

Témavezető: Dr. Csoba Judit egyetemi docens, Debreceni Egyetem

## **SZOCIÁLIS GAZDASÁG = SZOLIDÁRIS GAZDASÁG?**

Munkám során törekedtem arra, hogy az olvasó komplex képet kapjon a szociális gazdaság fogalomrendszeréről, a szövetkezi rendszer alakulásáról, és az ezen belül elhelyezkedő szociális szövetkezetek jelenlegi állapotáról, valamint sikerességüket illetve sikertelenségüket befolyásoló tényezőkről. A gazdasági verseny a XXI. századra olyan egyenlőtlenségi viszonyokat teremtett, amelynek eredményeként a vesztesek versenyipiaci körülmények között, saját erőforrásaikra támaszkodva a jövedelmet biztosító elsődleges munkaerőpiacra integrálódni képtelenek. A szociális szövetkezetek ezeknek az egyenlőtlenségeknek a leküzdésében, a résztvevők társadalmi, munkaerőpiaci integrációjában nyújthatnak jelentős segítséget. Kutatásom célja, hogy az Észak-Alföldi Régióban bejegyzett szociális szövetkezetek tevékenységét, működésük sajátos helyzetét megvizsgáljam. Arra voltam kíváncsi, hogy milyen előnyei és hátrányai vannak a szociális szövetkezeti formának, illetve tevékenységük sikerességének-sikertelenségének milyen háttértényezői vannak. A Szociális Szövetkezetek Országos Szövetségének adatbázisából statisztikai elemzést végeztem, megvizsgálva a szövetkezetek alakulásának évét, fő tevékenységi területeik szerinti megoszlásukat, jegyzett tőkéjük nagyságát. 18 szociális szövetkezet képviselőjével készítettem interjút, így komplexebb képet kaphattam gyakorlati működésükről és jelenlegi helyzetükről. Az interjúkat témaanalízis módszerével elemeztem. A tevékenységüket befolyásoló külső és belső hatások megismeréséhez kvalitatív módszert választottam, az elérhető megyei szövetkezetek alacsony száma miatt. A kutatásom további rész célja volt, hogy a következő főbb dimenziók mentén megvizsgáljam: a szövetkezetek megalakulási körülményeit, az infrastrukturális ellátottságukat, a vezetésüket, a kapcsolatrendszerüket, sikerességüket, marketing technikáikat, gazdálkodásukat és jövőbeni elképzeléseiket. Empirikus vizsgálatom során arra a következtetésre jutottam, hogy a szövetkezetek erőteljesen projektfüggők. Az önkormányzati tagság az alapelvek sérülésével jár, azonban az alacsony tőkeellátottságra pozitív hatást gyakorol. A szövetkezeti szóból következő pejoratív képzettség erős bizalmatlanságról tanúskodnak a gazdasági szférában, ami további fenntartási nehézségeket generál a szövetkezetek működésében.



Szerző: **KELEMEN ZELMA-ÁGNES**

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi kar, Köz-egészségügyi szolgáltatások és politikák szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Krizbai Tímea egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar

## **A SZELFI, A XXI. SZÁZADI SZENVEDÉLYBETEGSÉG**

Bevezetés: az internet korunk egyik nagy áttörését épp most éltük meg, és olyan mértékben jelenik meg a serdülők életében, hogy még kiterőt sem tudnak tenni, teljesen magával ragadja őket. Ami ebből fakad, az nem más mint a szelfi, ami felforgatta az emberi életet és átvette a hatalmat az emberek felet. „Egy fotó megfellebbezhetetlen bizonyítéka annak, hogy egy bizonyos dolog megtörtént. A kép torzíthat: mégis mindig megmarad a föltevés, hogy létezik vagy létezett valami olyasmi, ami a képen látható [Sontag. 1973]”. Célkitűzések: jelen vizsgálat célja a fiatalok szelfikészítési és -használati szokásainak vizsgálata, illetve annak elemzése, hogy milyen kapcsolata van az önimádat, a narcisztikus hajlammal és a szociális megfelelési kényszerrel. Módszerek és eszközök: fiatalok Facebook profiljait elemezve azt vizsgáljuk, hogy milyen gyakran töltenek fel szelfiket, hol készítik, mi azok üzenete, illetve mennyire népszerű a publikus profiljuk. Inkább szelfiket töltenek fel, vagy inkább csoportokat posztolnak? 30 Facebook-profil elemzék. A vizsgált Facebook-felhasználókkal kitöltetjük a szociális megfeleléség kérdőívet is, online, a Facebookon megosztott kérdőív segítségével. A kitöltőket két csoportra osztjuk. Egyik csoportban lesznek azok a fiatalok, akik sokat szelfiznek, a másik csoportban azok a fiatalok, akik másfajta tartalmakat osztanak meg a Facebookon. Eredmények: varható eredményként arra számíthatunk, hogy akik többet szelfiznek, magasabb pontszámot érnek el a szociális megfeleléség skálán. A tinik figyelemfelkeltés céljával készítik a képeket, azért, hogy a figyelem közép-pontban érezzék magukat. Következtetés: fontos lenne olyan kampányokat kidolgozni, amelyek arra figyelmeztetik a serdülőket, hogy milyen veszélyei lehetnek a szelfiknek.

Szerző: **ZSISKU GABRIELLA-HAJNALKA**

PKE, Bölcsészettudományi Kar, Társadalomtudományi Tanszék, Európai szociálpolitikák MA, II. év

Témavezető: Dr. Szilágyi Györgyi egyetemi tanár, PKE

## **JÖVŐKÉP ÉS ISKOLAI LEMORZSOLÓDÁS A MAGYARKÉCI ROMA KÖZÖSSÉGBEN**

A gyermekek és fiatalok életében a későbbi karrier szempontjából kulcsfontosságú kérdés, hogy milyen jövőképpel rendelkeznek és ez milyen mértékben ösztönzi avagy éppen húzza vissza őket. A jövőkép vizsgálatánál mindenképpen foglalkoznunk kell az önismeret és az eszménykép kérdéskörével is, hiszen a realista jövőkép megfelelő önismereten és elérhető eszményeken nyugszik.

Dolgozatomban összefoglalom a jövőképpel főbb kapcsolatos társadalomtudományi elméleteket, majd bemutatom a magyarkéci roma fiatalok jövőképét kutató empirikus vizsgálatom eredményeit. A kutatást elsősorban az alanyok közvetlen megfigyelésére építettem, amit kiegészítettem a roma fiatalokkal folytatott többé-kevésbé kötetlen beszélgetésekkel [interjúkkal], valamint a roma tanulók iskolai teljesítményére vonatkozó szakértői dokumentumokkal és statisztikai adatok elemzésével. A kutatási eredmények azt bizonyítják, hogy a vizsgálati roma fiatalok jövőképe közel sem realiztikus és formálódására nagymértékben hatással van az iskolai lemorzsolódás.

## ZENE

### TUDOMÁNYOS SZAKBIZOTTSÁG:

Elnök: Dr. Boros-Konrád Erzsébet, docens, PKE, Nagyvárad  
 Alelnök: Dr. Dombi Józsefné, docens, Szegedi Tudományegyetem  
 Tagok: Drs. Bíró István művésztanár, Nyíregyházi Főiskola, Ének-zene tanszék  
 Drs. Benedek Árpád, végzett hallgató  
 Titkár: Drs. Brugós Anikó, tanársegéd, PKE, Nagyvárad  
 Póttag: Dr. Kristófi János, docens, PKE, Nagyvárad

### A szakosztály előadásai

2016. május 6., 10 <sup>00</sup> -12 <sup>00</sup>		
1	Gál Enikő	Küzdelem az egyenjogúságért - Ethel Smyth élete és munkássága
2	Tar Csilla Eszter	Fésűs István balmazújvárosi citerás játékának elemzése
3	Elek Gergő	Kriptogramma-alapú rendszerek a zeneszerzésben
4	Ambrus László	Egy Takácsy orgona sorsa
5	Rosca Krisztoffer	A bonchidai és széki hangszeres népzene stílusjegyeinek összehasonlítása
6	Fábián Attila	A drámaiság zenei eszközei J. S. Bach: Máté passió című művében

Szerző: **GÁL ENIKŐ**

Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, Ének-zene és történelem tanári szak MA, I. év

Témavezető: Dr. Pintér-Keresztes Ildikó, egyetemi adjunktus, Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, Zenei Intézet

## **KÜZDELEM AZ EGYENJOGÚSÁGÉRT – ETHEL SMYTH ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA**

Dolgozatomban egy angol zeneszerzőnő, Dame Ethel Mary Smyth életét és munkásságát mutatom be. Tevékenységem során igyekeztem minél pontosabb képet alkotni a komponista életéről, művészeti sajátosságairól. Céлом az volt, hogy egy olyan munkát készítsek, amely egy csekély mértékben orvosolja a téma eddigi elhanyagoltságát Magyarországon, mivel páratlan értékű művészettel ismerkedhetünk meg kutatásaink során. Számos női zeneszerző élete és munkássága maradt még feldolgozatlan, feltehetően nagy értéket hordozva magában. Dolgozatomban bemutatom Anglia társadalmi viszontagságait a 19. és 20. században, amelyre jellemző volt a nők hátrányos megkülönböztetése, valamint kiemelten foglalkozom a szüfrasset mozgalommal is, mely meghatározó pontját jelenti ennek az időszaknak. Bár Ethel Smyth rövid ideig volt tagja a női választójogi küzdelem harcosainak, a szüfrassetek himnusza, a The March of the Women mégis az ő kezei alatt született meg. Számos nagyszabású művet tulajdoníthatunk neki, mint például hat operáját, vagy kórusra és zenekarra írott miséjét. Zeneszerzői munkásságát gátolta, hogy élete derekán meg kellett küzdenie a sükettség kezdeti fázisaival, majd teljesen elvesztette hallását; íróként sikerült újra kiteljesednie. Kutatásom során magyar nyelvű irodalom hiányában rengeteg külföldi szakirodalmat tanulmányoztam, melyek segítségével szolgáltak abban, hogy dolgozatom elkészülhessen.

Szerző: **TAR CSILLA ESZTER**

Nyíregyházi Egyetem, Nyíregyháza, Zenei Intézet, Ének-zene tanár – népzene-  
és népi kultúra-tanár szak, BA, III. év

Témavezető: Drs. Bíró István Ferenc, művésztanár, Nyíregyházi Egyetem,  
Nyíregyháza, Zenei Intézet

## **FÉSÜS ISTVÁN BALMAZÚJVÁROSI CITERÁS JÁTÉKÁNAK BEMUTATÁSA**

Dolgozatomban Fésüs István balmazújvárosi citerás játékát kívánom bemutatni. Kutatásomat hiánypótlásnak szánom, hiszen Fésüs Istvánt elkerülték a nagy gyűjtőhullámok. Kiléteiről sajnálatosan máig nem tud a népzene tudomány.

2011 óta rendszeresen végzek terepmunkát, amelyeken első sorban a Fésüs István által játszott népdalokra fókuszálok. A gyűjtések alkalmával fontosnak tartottam a szociokulturális környezet feltárását is, mely nagymértékben hozzájárult a teljes repertoár összetételének értelmezéséhez is. A kutatás során segítségemre volt, hogy Fésüs István anyai ágon nagypapám, tehát gyermekkorom óta lehetőségem nyílt játékát elsajátítani, megtapasztalni az átadás-átvétel hagyományos formáját is.

A közreadott dallamokat a népzene tudomány által elfogadott jelrendszer segítségével jegyeztem le, melyet szöveges elemzésekkel, értelmezésekkel is kiegészítettem, hogy a lehető legpontosabb képet nyújthassam az olvasó számára.

Szerző: **ELEK GERGŐ**

PKE, Művészeti Kar, Zene szak, BA, III. év

Témavezető: Dr. Lászlóffy Zsolt, egyetemi docens, PKE, Művészeti Kar, Zenepedagógia szak

## **KRIPTOGRAMMA-ALAPÚ RENDSZEREK A ZENESZERZÉSBEN**

A dolgozatom témájának megválasztásában – többek között – három dolog játszott közre.

Elsősorban a rejtjelek, amelyek mindig is foglalkoztattak, akárcsak a titkosírások, titkos közlési módok, de egyéb hasonló dolgok is. Gyerekkoromban többször is előfordult, hogy barátokkal összeültünk és kidolgoztunk egy-egy titkosírást. Másodéves hallgató voltam, amikor zeneszerzés szakkörre kezdtem járni. Ennek a szakkörnek köszönhetem, hogy saját kompozícióikkal rendelkezem. Később megfogalmazódott bennem a gondolat, hogy zenében is lehetne valami titkosat létrehozni, így zenében elmondhatok mindent úgy, hogy csak az értse, aki rendelkezik a megfelelő tudással. Harmadszor, és talán ez a legnyomósabb érvem: olyan témát szerettem volna választani, ami nem megszokott, nem mindennapi. Az egyetemen eltöltött három év alatt talán féltucatszor esett szó erről, illetve hasonló témáról. Csak jóval a téma megfogalmazódása után tudtam meg, hogy a zenei kriptogrammák területére tévedtem és azt is, hogy korábban számos zeneszerző is foglalkozott ilyesmivel. Ez volt a legfőbb motivációm.

Szerző: **AMBRUS LÁSZLÓ**

PKE, Művészeti Kar, Zeneművészet az audiovizuális kultúrában MA, I. év

Témavezető: Dr. Fodor Attila, egyetemi docens, PKE, Művészeti Kar, Zene-pedagógia szak

## **EGY TAKÁCSY ORGONA SORSA**

Az erdélyi templomok sípos orgonái igen fontos, legalábbis nem elhanyagolható részét képezik az európai orgonaépítészeti kultúrának. E történet hazai gyökerei a 13. századig, a százok betelepítéséig nyúlnak vissza. Az idők során e területen is épültek olyan hangszerek, melyek az akkori európai színvonalhoz mérten is élen jártak mind méret, mind pedig szerkezeti felépítés szerint. A legkorábbi ilyen orgonák szomorú sorsra jutottak. Egy jól megépített és időnként megfelelően karbantartott hangszer akár négy-öt száz évig is szolgálhat. Sajnos ez szinte egyetlen orgonánkról sem mondható el, mivel azok a háborúk, feldúlások, tűzvészek áldozataivá estek. Sőt a különböző vallásos felekezetek közötti feszültségek is hozzájárultak a felbecsülhetetlen értékű erdélyi orgona-kincsestár nagymértékű károsodásához. Dolgozatom témája egy hasonló sorsra jutott orgona. Ákosfalva katolikus templomának hangszere nem egy túlságosan régi alkotás és méreteiben sem annyira kimagasló. Takácsy Ignác a 19. század második felében építette, a mester legnagyobb alkotásának tartják. A második világháború folyamán a hangszer jelentős károsodást szenvedett az otthonául szolgáló templommal együtt. Az orgona eredeti állapotáról nem maradt fent levéltári adat, csupán annak alapos vizsgálata alapján vonhatunk le következtetéseket. Ugyanakkor a fennmaradó forrásokból tudomást szerezhetünk az 1944-es ákosfalvi eseményekről, melyek nem csak az orgonán hagytak mély nyomot.

A dolgozat első fejezete a hangszer sorsa szempontjából meghatározó ákosfalvi háborús eseményeket próbálja körüljárni, a következő annak jelenlegi, teljesen romos állapotát írja le, az utolsó fejezetben pedig kísérletet teszek az orgona eredeti szerkezetének rekonstrukciójára.

Szerző: **ROSCA KRISZTOFFER**

PKE, Művészeti Kar, Zene szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Hausmann Alice egyetemi adjunktus, drs. Brugós Anikó tanársegéd, PKE, Művészeti Kar, Zenepedagógia szak

## **A BONCHIDAI ÉS SZÉKI HANGSZERES NÉPZENE STÍLUSJEGYEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA**

Bonchida és Szék hangszeres zenéjére nem véletlenül esett a választás, ugyanis bár ugyanazon kis térség részei, mégis két eltérő zenei nyelvezettel rendelkező településről beszélünk. Mindkettőt különböző történelmi, gazdasági, társadalmi valamint kulturális behatások érték, ezért, bár sok közös vonás is felfedezhető, mégis jól érzékelhetően különbözik a két település zenei dialektusa, amelyeket igyekszem részletesen bemutatni.

Dolgozatom célja feltérképezni az autentikus hangszeres népzene nehezen megragadható szegmenseit, melyek leginkább a stílusbeli vonásokban nyilvánulnak meg. Ahány zenész, annyi féle előadás, azonban tájegységként felfedezni vélhetünk egyfajta, arra a térségre jellemző zenei nyelvezetet. Ezt igyekszem tudományosan megközelíteni, megérteni és bemutatni. Jellegzetességüket a harmonizálás, a banda összetétele, a primás játéktechnikája és az általa használt díszítések határozzák meg.

Célom összehasonlítani, párhuzamba állítani a kettőt, így képet alkotni arról, hogy miért és hogyan szólal meg akár ugyanaz a dallam bonchidai csárdásként, vagy széki négyesként. A különbségek feltárásával a két falu zenei hagyatékának stílusbeli jellemvonásait és azok okait szeretném megérteni és az érdeklődők számára érthetővé tenni.



Szerző: **FÁBIÁN ATTILA**

PKE, Művészeti Kar, Zene szak, BA, II. év

Témavezető: Dr. Hausmann Alice, egyetemi adjunktus, PKE, Művészeti Kar, Zenepedagógia szak

## **A DRÁMAISÁG ZENEI ESZKÖZEI J. S. BACH: MÁTÉ PASSIÓ CÍMŰ MŰVÉBEN**

Bach-kutatók és az általános zenei kutatások örökzöld témája a protestáns egyházzene kimagasló gyöngyszeme, a híres Máté-passió. Örök érvényű eszményeivel mélyen megéri a mindenkori zenehallgató közönséget. Bár e témában több elismert, tekintélyes kutató munkája került már nyilvánosságra, mégis azt gondolom, mindenkor marad további feltárni-való.

Dolgozatomban a Máté-passió dramaturgiájára fektetve a hangsúlyt, a drámai, színpad-szerű elemek után kutattam.

Munkámban rövid elemzés formájában kitértem a Máté-passió hangnemiségére, a barokk hangolási rendszerekre, valamint a passió, mint zenei műfaj fejlődésére is. Kutatásaim nagy részét a szakirodalom részletes tanulmányozása, valamint a passió felvételek aprólékos elemzése teszi ki. Gyakran elkerültem minden közhelyet a témában, és olyan információkat közölni, amelyek napjainkban kevésbé terjedtek el a köztudatban. Zenei alapanyagul a Philippe Herreweghe által vezényelt Máté-passió felvétele szolgált, amely a mű egyik legelismertebb és leghitelesebb előadása.













